

DE TRE KJEDELEDD 4 13

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 91. ÅRGANG

STAMHUSET I STOCKHOLM

SIDE 4-5

STOREMBEDS- MANNSMØTET 2013

SIDE 16-17

PRESENTASJON AV DISTRIKT NR. 1 OSLO, AKERSHUS OG KONGSVINGER

SIDE 24-27

DET HANDLER OM Å BRY SEG OM

2
48

Når naturkatastrofene skaper ødeleggelser av enorme dimensjoner, sitter det sårbare mennesker igjen. Etter at orkanen hadde maltraktert deler av Filippinene og skadet både infrastruktur og store deler av befolkningen, var hjelpebehovet enormt. Det internasjonale hjelpeapparat mobiliserte, men kampen mot tiden var en krevende utfordring. For mange kom hjelpen for sent.

Odd Fellow Ordenen har mange steder hatt en stagnasjon og tilbakegang, men på Filippinene har det vært en voldsom ekspansjon. Mange nye loger er etablert i løpet av de siste år. Når katastrofen rammet, ønsket våre søstre og brødre å hjelpe dem som trengte det mest. Både på kort og lang sikt er det viktig å bygge hjelperessursene lokalt. Det handler både om å få frem hjelpen til dem som trenger det mest. Men det handler også om å utvikle Ordenens plass i samfunnet ved at vi tar et medmenneskelig ansvar i en slik situasjon.

Storlogen bevilget et tilskudd fra vårt Humanitære fond på 10.000 USD til Odd Fellow Ordenen på Filippinene. I tillegg er det mange loger og leire som senere også har bidratt. Vi har fått bekreftet at hjelpen har kommet frem og dekket et stort behov.

Når vi ser TV-bildene fra katastrofeområdet, ser vi at Ordenens budord er toppaktuelle også i dag. Her handler det om å hjelpe de trengende, besøke de syke og oppdra de foreldreløse. Vi ser beklageligvis at budordet om å begrave de døde også har sin aktualitet. Vi er ikke og skal ikke først og fremst være en nødhjelpsorganisasjon. På den annen side må vi omsette våre verdier og budord i praktisk handling. Det handler om å bry seg om våre medmennesker. Dette gjelder både når katastrofer rammer, men kanskje aller mest i det daglige i våre nære omgivelser. Vi har i Storlogen nå forsøkt å kartlegge de utadvendte sosiale nærmiljøtiltak som logene gjør. Denne listen er imponerende lang. Det nedlegges et utrolig arbeid fra brødre og søstre til fordel for de som trenger det mest. Jeg opplever at det er mange av våre brødre og søstre som etter beste evne, søker å om-

sette Odd Fellow Ordenens verdier, etikk og budord til konkrete, praktiske og medmenneskelige handlinger.

Vi avsluttet i sommer vår landssak «Sammen for barn i Malawi» med et resultat langt over det vi kunne forventet. Nå er byggingen av barnebyen, skole, barnehage og øvrige bygninger startet opp. Familieprogrammet er allerede i full drift. Vi ser frem til at barnebyen i Ngabu i Malawi blir ferdigstilt. Alle bygninger i barnebyen vil få navn etter loger. De loger som har bidratt mest pr. medlem får en plakett på husveggen. Følgende loger vil få et hus oppkalt etter seg: Odd Fellow loge 102 Svanen, Rebekkaloge 120 Gaia, Rebekkaloge 115 Kesia, Odd Fellow loge 15 Kongshaug, Rebekkaloge 78 Hebe, Rebekkaloge 117 Grid, Odd Fellow loge 57 Fidelitas, Rebekkaloge 112 Barbro Haffsfiord, Rebekkaloge 48 Duen, Rebekkaloge 2 Urania, Odd Fellow loge 61 Terje Vigen, Rebekkaloge 73 Magdalene, Rebekkaloge 73 Margrethe, Rebekkaloge 3 Vaar og Rebekkaloge 59 Selene, Rebekkaloge 86 Angelica, Odd Fellow loge 84 De Tre Kjedeledd, Rebekkaloge 114 Nora og Rebekkaloge 99 Nidelven. I tillegg vil barnebyens felleshus bære navnet etter Ordenshuset i Sauda. En stor takk til alle søstre og brødre for en stor innsats til beste for barn i Ngabu i Malawi som virkelig trenger en hjelpende hånd.

Om Landssaken viser at Ordenen kan løfte i flokk og bidra til å realisere store prosjekter, er det våre daglige handlinger i de nære omgivelser som avslører om vi makter å leve etter og praktisere Vennskap, Kjærlighet og Sannhet.

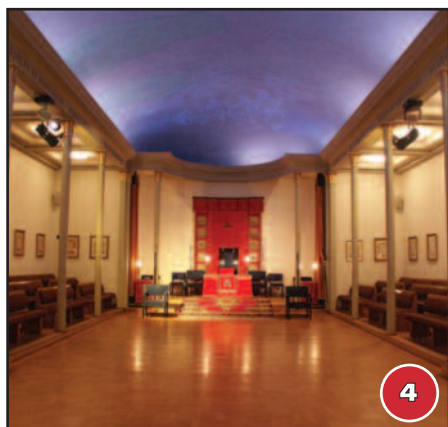
Spesielt i disse førjulstider blir vi minnet om at det er behov for å møte utfordringene nettopp i vårt nærmiljø. Så la oss alle etter beste evne søke å møte våre medmenneskers behov, ta en ekstra telefon til en som er ensom, gjør et besøk ekstra til en du vet er ensom og bry deg om den som i ditt nærmiljø trenger til en hjelpende hånd.

Gjør vi dette, kan vi feire jul som Odd Fellows, vel vitende om at verden er blitt et bedre sted å leve for et av våre medmennesker.

En riktig God Jul og et godt fremgangsrikt Nytt år ønskes alle søstre og brødre.

*Broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

4

6

8

INNHold 4/13

STOR SIRE HAR ORDET	2	EKS. OM ODD BJERKEN	30
INNHoldSFORTEGNELSE	3	TOR FALCHENBERG	31
STAMHUSET I STOCKHOLM	4	DSS KARIN LILLESKARES TALE	32
NY ODD FELLOW LEIR I SVOLVÆR	6	SAGT, TENKT OG LEST	35
ORDENENS MERKEDAGER	8	THOMAS WILDEYS FØRSTE REISE TIL USA	36
LOGE NR. 2 EIDSVOLD FYLLER 100 ÅR	10	DEPUTERT STOR SIREs REFLEKSJONER	38
HISTORISK RITUAL I GRIMSTAD	12	VINSPALTEN	39
INTERVJU MED ODDVAR GRANLUND	14	HARSTAD BRODERFORENING STIFTET	40
STOREMBEDSMANNSMØTET 2013	16	STATISTIKK OG QUIZ	41
STOR SIREs TALE TIL SYMPOSIET 2013	18	ODD FELLOW TØRGET	42
MORTEN BUAN: ANNO 2013...	20	ODD FELLOW UTSTYR	44
TROEN	22	REDAKTØRENS HJØRNE	46
PRESENTASJON DISTRIKT 1 SØSTRE	24	VIKTIGE TELEFONER	47
PRESENTASJON DISTRIKT 1 BRØDRE	26	PAULUS FRA TARSUS	48
OM SIGNE MOHN – RÅDSPRESIDENT	28		

**3
48**

12

14

16

Inngangsdøren i Stamhuset brukes ofte som symbol på inngangen til «En annorlunda värld.»

Den store Ordenssalen i Stamhuset. Det vi ikke ser på bildet er den store stjernehimmel som forestiller de tolv stjernebilder i Zodiak.

STAMH STOCK

De tre skandinaviske land – Sverige, Danmark og Norge – har en svært sammenflettet historie. Med Danmark var vi i union i mer enn fire hundre år fra 1397 til 1814. Det er svært lang tid. Og med Sverige har vi vært i union hele tre ganger, og sist gang fra 1814 til 1905. Språklig har de fleste ingen vanskelighet med å gjøre seg forstått overfor hverandre, selv om mange ønsker å markere forskjellene. Alle tre land ble innlemmet i Odd Fellow Ordenen med ikke alt for stor tidsforskjell. Danmark kom først i 1878. Deretter fulgte Sverige i 1884. Og så kom Norge i 1898.

Danmarks stamhus er det utrolig gedigne og vakre Shimmelmanske Palæ som ble bygget da København ble utvidet til storby. Stortingsgaten 28 i Oslo ble bygget da Oslo skulle fornyes og gjøres om fra en fattig småby til noe som lignet en hovedstad preget av den moderne funkisstil. Mindre oppmerksomhet har vi nordmenn rettet mot det vakre stamhuset som Odd Fellow Ordenen har i Stockholm.

GUSTAV II ADOLFS NYE HOVEDSTAD

Med Gustav II Adolf (1594-1632) startet den svenske stormaktstid. Hovedstaden hadde tidligere vært konsentrert om Stadsolmen som i dag kalles «Gamla stan». Men som en stormakt med en moderne administrasjon måtte byen utvides kraftig.

Adelsmenn og høyere offiserer som trengtes til administrasjonen ble invitert til å bygge på området nord for byen. For å gjøre området attraktivt, bygde dronning Kristina et slott i området. Da syntes nok «de høye herrer» at det etter hvert ble anstendig å bo der. Stamhuset har adressen Västra Trädgårdsgaten 11 a, og er et av de herskapelige hus som ble bygget da Stockholm vokste fra å være en liten by på en holme, til hovedstaden i en av Europas stormakter.

Å følge bygningens historie fra 1600-tallet og frem til i dag er det samme som å følge Stockholms og Sveriges egen historie. Det er også som å lese hovedsteders utviklingshistorie gjennom vekst og tilbakegang.

ODD FELLOW ORDENENS ORDENSHUS

Odd Fellow Ordenen kom til Sverige i 1884 og startet der som i alle andre land i det små og med strevsomhet for å skaffe

seg hensiktsmessige Ordenshus. I Stockholm fikk brødrene et Ordenshus i Klara Västra Kyrkogaten 17 i år 1900. Men med Ordenens sterke vekst, ble dette snart for lite for ti Odd Fellow loger. I en av logene hadde man en bror, Walter Bäckstöm, med et usedvanlig hus. Han ble Ordensmedlem allerede i 1894. Han tilbød Ordenen å kjøpe dette huset. Det ble dannet et eiendomsselskap for dette formålet og handelen ble gjort i 1922. Etter omfattende ombygninger, sto huset der med flere Ordenssaler, med spisesaler,

ildet, men som imponerer de fleste, er salens svært vakre takmaleri.

STAMHUSET I STOCKHOLM

salonger, møterom og kontorlokaler. Her holder alle Stockholms Odd Fellow loger og leire, og alle Rebekkaloger og leire til. Her har også Storlogen sitt Kanselli. I tillegg er noen få lokaler leiet ut som kontorer for annen virksomhet.

EKSTERIØRET

Bygningen ligger i et vakkert, gammelt gateløp omkring det som var Kongens haver – Kungsträdgården. Man merker på omgivelsene midt i Stockholm at her har

Fasaden i Stamhuset. Mellom tredje og fjerde etasje ser vi endel relieffer med Ordensmotiver. Disse relieffene er det få som legger merke til. De inngår som en del av Ordenens identitet, og viser en Orden som uttrykker seg gjennom symboler og metaforer.

det vært fordums prakt. Det er meget kort vei både til Stockholms Opera og Dramaten – vår parallell til Nasjonalteateret. I fasaden merker man seg den vakkert utskårne inngangsdøren og relieffene som uttrykker Ordenens budord. Ordenens flagg med «De Tre Kjedeledd» er det sterkt synlige landemerke når man kommer inn fra de travle boulevarder i begge ender og inn i den stille Trädgårdsgatan. Man får raskt et inntrykk både av noe fornemt og noe tidløst.

INTERIØRET

I første etasje kommer man inn til en vakker kobberport som fører inn til et mottakelsesrom og garderobe. Her er også den store bankettsalen å finne sammen med den mindre spisesal og salonger.

I andre etasje finner man den store Ordenssalen med plass til mer enn 200 personer. Den har karakter av et gresk tempel og med en usedvanlig flott

stjernehimmel som er preget av Zodiakens tolv stjernebilder. I tillegg finer vi en rekke gallerier og salonger.

I tredje etasje – selv om etasje ikke er et godt uttrykk i denne type bygninger – finner man den lille Ordenssalen. Denne salen er den minste av de to, men ikke særlig liten. Den er utstyrt med embedsstoler og artefakter fra det første Ordenshuset i Stockholm. Den fører sine røtter tilbake til Ordenens unge år i Sverige. Salen regnes av mange som den vakreste av de to, selv om de begge er meget forskjellige.

EN REISE VERD

Stamhuset eller Ordenshuset i Stockholm har en atmosfære som man må oppleve. Det er både en Ordensopplevelse å komme dit, men også en kulturopplevelse. For oss som har hatt gleden av å være der en rekke ganger, er det alltid noe nytt å oppleve i dette smykket av et Ordenshus.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

EN ODD FELLOW LEIR PÅ ØYRIKET SVOLVÆR

Bildet til venstre: Chartermedlemmene med de to identiske Charterbrev. **I midten:** Stor Sire Morten Buan overrekker Storrepresentant Age Solheim

Odd Fellow leir nr. 26 Arkipel ble instituert og alle embedsmenn installert i Svolvær lørdag 12. oktober 2013. Som det andre Distrikt i landet har Distrikt nr. 9 nå fått to leire. Det er uttrykk for at distriktet geografisk er stort, men også for et stort engasjement og forståelse for leirarbeidet i Ordenen. Navnet Arkipel betyr en samling av øyer, noe som er meget karakteristisk for denne delen av Lofoten. Et arkipel er beskrivelsen på en rekke enheter som likevel holder sammen. Nettopp fordi et arkipel er en sammenstilling av ulikheter, har også den nye leiren den særegenhet at den vil skifte sitt leirslagningssted hvert annet år med henholdsvis Svolvær og Sortland. Vi har spurt den nyvalgte Hovedpatriarken, Kjell Herlov Rasch, om tilblivelsen av den nye leiren.

– Hva var årsaken til at patriarkene i denne delen av landet følte behov for en ny leir til i Distrikt 9?

Norge er et land med stor forskjell i geografiske avstander fra landsdel til landsdel. Den nye leirens navn, Arkipel, forteller også en historie om at vi her i

denne landsdelen bor på en rekke større og mindre øyer. Dermed er svaret at hovedårsaken er de geografiske forhold med lange avstander til leir nr. 9 Hålogaland i Harstad. Det er nærmere tredivetil Harstad fra Sørvågen i Lofoten som et av ytterpunktene. Med stor interesse for leirarbeidet opplevde mange patriarker at leir nr. 9 ble for stor. Før delingen hadde den opprinnelige leiren om lag 550 patriarker. Da sier det seg selv at det ble for få utviklingsmuligheter for patriarker som var interesserte i å delta i leirarbeidet.

– Hvordan kom forslaget om det originale navnet opp?

Navnet til Leir nr. 26 Arkipel ble foreslått av Eks Storrepresentant Ola Stavseth fra Loge nr. 77 Nyken. Han skrev også prologen til institueringen 12. oktober i år. Navnet vant stor oppslutning. Det er jo en flott beskrivelse på geografien her i distriktet hvor det er et hundretalls store og små øyer spredd ut over et stort område. Vi kunne neppe ha fått et mer betegnende navn på leiren når vi skulle velge blant mulige geografiske navn.

– Når kom tanken om en ny leir opp, og hvordan utviklet saken seg?

Tanken om ny leir for Lofoten og Vesterålen har vært oppe flere ganger, og første gang for mer enn tolv år siden. Den gang ble det avholdt et møte i Svolvær

mellom brødre fra logene 77 Nyken og 54 Lofotkjeden for å drøfte spørsmålet om å opprette en ny leir. Men den gang ble det med tanken og det kom ikke til noe konkret resultat. Etter den tid har det vært snakket løst og fast om emnet, og det har ligget der som et fromt ønske. I 2010 ble det satt ned en arbeidsgruppe med to representanter fra hver av de fire logene i Lofoten og Vesterålen. Gruppen skulle arbeide med å finne en løsning for dannelse av ny leir. Da merket vi at det ble fart i utviklingen. Resultatet var jo på plass den 12. oktober i høst.

– Det er alltid noen ildsjeler i et slikt arbeid. Kan du nevne noen?

PÅ Plass VÆR

Av Kjell-Henrik Hendrichs

ene sammen med Stor Sire Morten Buan (t. h) og DSS Steinar Forsaa (t. v.).
Storlogens Hederstegn. **Til venstre:** En storslått utsikt over Svolvær.

I en slik stor lokal sak innen Ordenen er der mange ildsjeler. Vi vil alltid bli stående i takknemlighetsgjeld til de som satt i arbeidsgruppen som har bestått av:

- Storrepresentant Age Solheim
loge 53 Vesteromd
- Eks OM Magnor Johansen
loge 53 Vesteromd
- Eks Storrepresentant Dagfinn Bakke
loge 54 Lofotkjeden
- Eks OM Knut Krogstad
loge 54 Lofotkjeden
- Eks HP Torben Knudsen
loge 77 Nyken
- Eks OM Kjell Otto Holm
loge 77 Nyken

- Storrepresentant Jan Erik Møllebak
loge 124 Tore Hjort
- Eks OM Åge Frantzen
loge 124 Tore Hjort

Representantene for disse fire logene demonstrerte gjennom sitt arbeid at det virkelig var liv laga for en ny leir her i Distrikt nr. 9.

Jeg vil spesielt nevne Storrepresentant Age Solheim som har fungert som leder av gruppen. Han har nedlagt et formidabelt arbeide for denne sak og han er også blitt hedret for dette med Storlogens Hederstegn.

– Hvordan skal arbeidet legges an på som dere skal dele arbeidet mellom to sentrale steder?

Vi har jo et geografisk stort distrikt. Derfor vil denne leiren alternere mellom to hovedseter, nemlig Sortland og Svolvær. Da blir det alternativt to år i hvert hovedsete. I inneværende valgtermin er arbeidet lagt opp slik at Leir nr. 26 Arkipel har hovedsete i Svolvær. I denne terminen kommer også Hovedpatriarken fra Svolvær. I neste valgtermin kommer Hovedpatriarken fra Vesterålen og med Sortland som hovedsete. Og slik skal det veksle i

fremtiden. Med de store geografiske avstandene tror vi dette er en god og smidig løsning.

– Tror du at arbeidet i egen leir vil påvirke oppslutningen blant patriarkene?

Arbeidet med å etablere en leir her i Lofoten og Vesterålen er jo ikke noen døgnflue, men noe det har vært arbeidet med lenge. Og når jeg ser på den oppslutningen det har vært i arbeidet med å få dannet en leir og ved institueringen av leiren nå i oktober, er jeg ganske sikker på at vi får en god oppslutning. Men det er jo alltid en utfordring i å engasjere patriarkene slik at det blir en givende opplevelse å delta på leirmøtene.

– Er det noe du spesielt vil arbeide med i den etableringsperioden dere nå går inn i?

Vi står jo ikke på bar bakke. Vi har jo vår «faderleir», leir nr. 9 Hålogaland å støtte oss til og hente råd og veiledning fra. Og DSS Steinar Forsaa kan vi også dra veksler på. Han har jo vist stor interesse for den nye leiren allerede. Men det blir jo et godt stykke innsats å få på plass de nødvendige arbeider og rutiner slik at leir nr. 26 Arkipel fungerer som en leir skal.

BÅDE PERSONER OG ORDENER HAR MERKEDAGER. DET ER GJERNE NOE VI VIL HUSKE BLANT ALLE HVERDAGENE SOM LIVET ER FULLT AV. DET ER IKKE FOR INGENTING AT DISSE DAGENE ER VALGT. MEN SLIKE DAGER KAN LETT FÅ PREG AV UTILNÆRMELIGE STØTTER SOM STÅR DER I SIN ENSOMME MAJESTET. DERFOR SKAL VI SETTE ET NÆRLYS PÅ DEM FOR Å BRINGE DEM UT I VIRKELIGHETENS VERDEN.

THOMAS WILDEYS FØDSELSDAG

Ble født 15. januar 1782 i kong George IIIs regjeringstid (1760–1820). Tidligere sa fortellingene om ham at han både var foreldreløs, kom på barnehjem og levde som fattiglem. Nå vet vi at hans far het Thomas som ham selv, at moren het Sarah og at han vokste opp i en ganske stor søskenflokk i et boligområde like ved Tower of London. Han kom neppe på barnehjem, men har mer sannsynlig vokst opp hos en onkel, onkel John, som var en ganske velstående mann litt lengre nord i England. Thomas ble døpt noen få dager etter

fødselen i en kirke som ligger der fortsatt i beste velgående, nemlig «St. Botolph without Aldgate».

Mye av hans liv i England er ennå ikke klarlagt, men flere Ordenshistorikere arbeider med stoffet. I dag vet vi ganske mye mer og nytt enn for forholdsvis få år siden.

Da Thomas Wildey døde 19. oktober 1861 var den Orden han stiftet 26. april 1819 sammen med fire andre emigranter, vokst til en bevegelse på mer enn 200.000 medlemmer. Senere skulle den tidoble dette antallet. Av både venner og fiender ble hans Orden kalt for «kongen blant

Ordener» på grunn av sin kvalitet, og ikke bare sin voldsomme størrelse.

SCHUYLER COLFAX' FØDSELSDAG

(Denne markeres kun i Rebekkaloger). Schuyler Colfax er en spennende skikkelse i Odd Fellow Ordenen. Han ble født 23. mars 1823 og døde 13. januar 1885. Han tillegges æren for å ha innført Rebekkainstitusjonen i vår Orden. Det er selvfølgelig riktig, men han gjorde ikke dette alene. Det var også en annen mann, sammen med Colfax, nemlig Robert H. Griffin som faktisk var Ordenens Grand

Sire, altså en etterfølger av Thomas Wildey. Sannsynligheten taler for at strategien bak Rebekka-institusjonens innføring var Grand Sire Robert Griffin. Både Griffin og Colfax var i slutten av tyveårene. Griffin døde få år etter sin tid som Grand Sire, mens Colfax etter hvert ble mer kjent for sin store politiske karriere. Han ble USAs 17. visepresident under president Ulysses Grant. Både president og visepresident var Odd Fellows.

ORDENENS STIFTELSES DAG

26. april 1819 ble Lodge Washington stiftet i et vertshus, «The Seven Stars», hvor de sannsynligvis serverte østers, en rett som byen Baltimore var meget berømt og bekjent for. Det er i grunnen ganske pussig at nettopp vertshuset The Seven Stars ble knyttet til stiftelsen. Saken er nemlig den at den nye logen etter meget

ORDENENS MERKEDAGER

MERKEDAGENE:

THOMAS WILDEYS FØDSELS DAG	15. JANUAR
SCHUYLER COLFAX' FØDSELS DAG	23. MARS
ORDENENS STIFTELSES DAG	26. APRIL
REBEKKADAGEN	20. SEPTEMBER

kort tid røk uklar med verten, William Lupton, og startet sine møter i andre vertshus, ikke minst vertshuset The Three Loggerheads – De tre treskaller – som sikkert også serverte østers. Det er ikke sannsynlig at logen fikk noe nummer i starten, selv om det er vanlig å kalle den No: 1. Ingen visste jo om det skulle bli flere loger av denne typen. Den nye logen ble møtt av både indre og ytre vanskeligheter. De ytre vanskeligheter var at det våren 1819 brøt ut «Gul feber». Den gang fantes det ingen vaksiner mot denne sykdommen, og den hadde høy dødelighet blant dem som ble smittet. Denne sykdommen rammet hele Baltimore. All logevirksomhet måtte innstille. Dette var svært alvorlig for en ny og ustabil loge. De indre vanskelighetene oppsto da en mann ved navn Henry Jackson dukket opp og sa at han representerte Manchester Unity – den samlingen av Odd Fellow loger i England som hadde størst oppslutning. Jackson utfordret Wildeys lederskap på det mest alvorlige, og dannet også en loge, Lodge Franklin. Både Jackson og hans loge Franklin ønsket å sette seg i førersetet for Ordenens utvikling i USA. Fortellingen om det som skjedde de par årene fra 1819 til 1821 er som en kriminalroman. Thomas Wildey og hans fløy gikk seirende ut av striden. Og Henry Jackson og hans forsøk er bare en frodig parentes i vår Ordens historie. Thomas Wildey vil for all fremtid bli stående som vår Ordensgrens grunnlegger.

REBEKKADAGEN 20. SEPTEMBER

(Denne markeres kun i Rebekkaloger)

20. september har fått navnet Rebekkadagen. Ved en tilfeldighet er det historisk stoff tilknyttet både 20. september 1850 og 20. september 1851. La oss se litt på hva som skjedde disse to årene. Forhistorien er at det allerede i 1845 var kommet opp forslag om en Ordenstilknøyning for «hustruer av 3. grads Odd Fellow brødre». Kvinnemedlemmer var noe ukjent i den tid Ordensmedlemsskap ble sett på som noe eksklusivt for menn. To skikkelser sto nok bak strategien om å endre dette i Storlogemøtet i 1850. Den ene var daværende Grand Sire Robert H. Griffin, og den andre den i ettertiden langt mer berømte Storrepresentant Schuyler Colfax. Begge var om lag 27 år gamle. Det er grunn til å tro at det var Griffin som var strategen, mens Colfax var håndverkeren.

Det vedtaket som ble gjort i 1850, men ikke enstemmig, lød: «Det nedsettes et tremannsutvalg for å utforme en passende æresgrad med tilhørende passord og tegn som kan tildeles hustruer av godstående medlemmer av 3. grad. Utvalget fremlegger sin innstilling for neste års Storlogemøte.» Dermed var idéen sjøsatt.

I Storlogens møte 20. september 1851 ble utvalgets innstilling godkjent og graden fikk navnet «Kvinnenes grad» uten noen tilføyelse om at dette var noen æresgrad.

Schuyler Colfax forslø så at graden skulle få navnet «Rebekkagraden», hvilket ble vedtatt.

Dagen 20. september er derfor en dobbelt historisk begivenhet til minne om to viktige år i Ordenshistorien

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

ODD FELLOW LOGE NR. 2

10
48

Stor Sire Morten Buan holder sin hilsmningstale til loge nr. 2 Eidsvolds jubileumsfest 15. november 2013, hvilket er på dagen 100 år etter stiftelsen i Kristiania.

Tendensen til å idyllisere fortiden og de første år har nok gjort seg gjeldende også i vår Orden. Men de første årene i en loge er vanligvis meget krevende. I loge Norvegia som ble flyttet fra Stavanger 18. februar 1908 var det svært liten Ordens-erfaring blant de nye brødrene. Derfor spriket også oppfatningene om hvordan en Odd Fellow loge skulle drives.

I tettertid er det lett å lovprise en mann som Overmester Samuel Johnson for hans enorme innsats for Odd Fellow Ordenen fra han ble medlem i 1907 og frem til han døde i 1928. Det er da virkelig også et storverk han gjorde. Men i den tiden han sto på som Overmester, må han ha virket ganske overveldende på sine omgivelser og logebrødre.

Han ledet møtene, han skrev sanger, han skrev ritualer, han var strateg, muntrasjonsråd og idésprøyte i tillegg til så mye mer annet. Med en slik kapasitet i sin

midte, måtte de fleste andre føle at de ble satt i skyggen med eller mot sin vilje. Langsomt utviklet det seg da to fløyer i loge Norvegia. Så langt vi kan se var den ene trofaste beundrere av Samuel Johnson, mens den andre fløyen nok mente at det kunne bli for mye av det gode; det vil si for mye Samuel Johnson. Nå er det jo alltid slik at det er de færreste ting som kan forklares med bare én enkelt faktor. Og så var det selvfølgelig ønskelig at det kom til flere loger i hovedstaden Kristiania. Det hadde jo allerede skjedd ved at man hadde fått to Rebekkaloger, med nr. 1 Sct:a Sunniva i 1909 og nr. 2 Urania tidligere i 1913.

TANKEN OM EN NY LOGE

I et logemøte 2. februar 1912 meldte fjorten brødre at de hadde til hensikt å danne en ny loge. Nå hadde ikke veksten i loge nr. 1 Norvegia vært for stor. Og det sto heller ikke noen kø for å melde seg inn i den nye logen. Men gruppen på fjorten brødre holdt fast ved sitt mål, og 15. november 1913 ble loge nr. 2 Eidsvold instituert i Ordenens nye lokaler i Kristian August Gade 6 i Kristiania. Heller ikke Overmestre og embedsmenn sto i kø for å bli valgt. Den første som var tiltenkt oppdraget var en av dem som hadde gjort mest for å få Ordenen til Kristiania, nem-

EIDSVOLD

100 år

Carsten Ankers praktbygning som ga navnet til loge nr. 2 Eidsvold.

lig apoteker Fredrik Christian Wulff som var innviet allerede i Loge Norge i Stavanger, sannsynligvis i 1899. Men Wulff begynte nok å bli sliten, og var mektig irritert over at den danske Stor Sire Petrus Beyer allerede i 1910 hadde utnevnt Samuel Johnson til Distrikts Deputert Stor Sire. Wulff takket derfor nei. En som ikke hadde ambisjoner var Gustav Eriksen. Men han var kanskje den i de unge logene med mest Ordens-erfaring. Han var innviet allerede i Danmark i 1901 før han flyttet til Norge og ble medlem av Norvegia. Etter sterke betenknninger takket til slutt Gustav Eriksen ja. Det var nok et lykkelig valg. Han ble senere den første Hovedpatriark i Leir nr. 1 Norge i 1919, og vår andre Stor Sire i 1928 frem til 1936.

ET ANNET NAVN

Da loge nr. 1 Noreg fikk sitt navn i 1898, var det det nynorske varianten av nasjonens navn Norge. Da loge nr. 1 Noreg ble flyttet fra Stavanger til Kristiania, leser vi at Samuel Johnson argumenterte for at logen ikke kunne ha sitt opprinnelige, nynorske navn, men at man heller skulle velge den latiniserte formen Norvegia. Men Samuel Johnson gikk et skritt videre i sitt forslag. Han mente at alle norske Odd Fellow loger i Norge skulle hete Norvegia og kun skilles fra hverandre ved nummer. Dette forslaget må nok sees på som et utslag av den sterke nasjonalismen som gjorde seg gjeldende etter unionsoppløsningen i 1905. Men dette ville ikke brødrene i den nye logen vite noe av. De var neppe mindre nasjonalistiske enn Johnson, men forslaget hans kjøpte de

Bildet øverst: Kari Ulfnes Kleiven med klavérledsagelse av Sigstein Folgerød underholdt forsamlingen med operetter og musicals av høy klasse.

Over: Loge nr. 2 Eidsvold er «faderloge» for en rekke loger rundt om i landet. Men også en rekke brødre er innviet i loge Eidsvold og senere gått over til andre loger. Foran står OM Morten Christiansen (t. v.) og Stor Sire Morten Buan sammen med tre brødre som er innviet i Eidsvold, men nå tilhører andre loger. Bakfra Eks OM Sven Hallan, loger nr. 91 Skaugum, Eks Kapellan Magne Myrheim, loge nr. 99 Petrus Beyer og Eks Stor Kapellan Arvid Fjære, loge nr. 91 Skaugum.

ikke. Derfor valgte de navnet Eidsvold skrevet på den opprinnelige måten fra 1814. Og de valgte seg et valgspår som ikke var mindre nasjonalistisk og grunnlovstilknyttet, nemlig «Enig, tro og taus». Hva denne tausheten skulle vise til, kan nok tolkes i mange retninger. Det er jo en gylden regel å være taus med det du betros av brødre, det gamle «Sub Rosa». Men med litt fantasi kan man kanskje tenke seg at det også hadde en viss hentydning til den alltid skrivende og talende Samuel Johnson som så definitivt ikke var preget av taushet.

DEN STORE FORBRØDRING

Ikke før var loge nr. 2 Eidsvold en realitet, brøt den fryktelige, første verdenskrig ut. Da viste det seg at de såkalte «partier» og splittelser mellom de to første logene langt på vei har vært barnesykdommer og vanlige vekstmerter. Det er en beskrivelse som kommer fra en som hadde fulgt det hele fra orkesterplass, nemlig den senere Stor Sire Johan Middelthon. Senere har loge Eidsvold og loge Norvegia fulgt hverandre som gode brødre sammen med alle de andre logene som etter hvert kom til i Oslo. Under den

første verdenskrig arbeidet de sammen, og under andre verdenskrig led de sammen under de store belastningene som alle loger og leire led under i okupasjonsårene fra 1940 til 1945.

ARNESTED FOR ORDENSLEDERE

Det ligger i kortene at de eldste logene har fostret flest Ordensledere. En rekke Stor Sirer er gått ut fra loge Eidsvold. Det er den allerede nevnte Gustav Eriksen. Etter krigen kom Olaf Hallan, Harald Østreng som ble innviet i Eidsvold og gikk over til loge nr. 20 Fridtjof Nansen, Edgar Otterbeck og til slutt Arne Espelund som er den lengst fungerende Stor Sire i vår historie.

100-ÅRSJUBILEUM

Loge nr. 2 Eidsvold markerte sitt 100-årsjubileum fredag 15. november med Festloge og gallamiddag. Det er også skrevet en fyldig historikk som er med på å trekke linjene i en stolt loges mangslungne liv. Denne historien vil nok fornere nåværende og kommende brødre med en god forståelse av hva et langsiktig og godt Ordensarbeid er.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

HISTORISK RITUAL FREMFØRT I GRIMSTAD

12
48

14. oktober 2013 fremførte loge nr. 152 Fjære Ordenens første og så langt eldste kjente ritual. Ritualen er oversatt fra engelsk av Tore Besse Lund Andersen. Eks OM Jarle Christiansen hadde trukket med seg skuespillere fra alle Odd Fellow loger i distriktet. På den måten fikk alle logene og distriktet et eierforhold til stoffet og fremføringen. Møtet ble gjennomført mest mulig historisk korrekt og skuespillerne var iført tidsriktige drakter. Blant de tilreisende besøkende fant man DSS Dag Virik, SDSS Randulf Meyer, Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs og Eks OM Espen Rud, alle også med tilknytning til Norsk Odd Fellow Akademi.

Da de besøkende brødre kom inn i logesalen, befant de seg i et møte i Den Lojale (patriotiske) Aristarcus Lodge nr. 9, en råkald marskveld i 1748. Møtet fant sted i Globe Tavern, London under Overmester Gordon Styles forsete.

Til stede i vertshusrommet var allerede på plass Eks OM, UM, Sekretær, Skattmester, Inspiserende Ceremonimester og Dørvakt. De hadde iført seg sine seremonielle antrekk og regalia. Vi merker oss at kun ovennevnte sju embedsmenn er til stede i logesalen da logen ble åpnet. Inspiserende Ceremonimester stod i et dobbeltembede idet han både var Inspektør og CM. Eks OM hadde på den

tid også flere funksjoner, blant annet som Kapellan og det vi kan kalle Samfunnets Eldste.

Logen er innkalt i bror Fung. Eks OMs navn. Ved logens åpning sitter denne tilbaketrukket som om han skulle ha falt i den dypeste søvn. OM som står i øst, slår to ganger i pulten.

Bortsett fra Eks OM, som altså sitter snorkende i stolen sin, reiser alle embedsmennene seg.

OM løfter solens symbol som han holder i sin høyre hånd.

Åpningsseremonien som blant annet inneholder vekking av den sovende Eks OM, gjennomføres kun med de nevnte embedsmenn.

Etter åpningsseremonien er gjennomført, blir Dørvakt bedt om å slippe

logens brødre inn. De medvirkende brødre er kledd i tidsriktige drakter, når de trer inn i salen og avgir adgangstegnet overfor Inspiserende CM.

Gjennom hele ritualen fikk tilskuerne fra et annet århundre veiledning av en Forteller – i dette tilfellet DSS Tom Schulz – som ga de tilstedeværende brødre innføring i hva som skjedde under fremføringen i dette ritualen.

EN INNVIELSE FOR MER ENN 250 ÅR SIDEN

Så fortsetter spillet med opptagelse av en ny bror.

Forestillingen ble avsluttet ved at de medvirkende gikk ut av logesalen på en rekke, snudde i forværelset og kom inn igjen, mens fortelleren forklarte blant annet hva ordet «Oddmester» betydde i datidens logearbeid. I den gamle Aristarcuslogen ble ordet brukt på en spesiell måte, og kan være til hjelp for å forstå hvorfor det heter Odd Fellows. Hele Innvielsen ble fulgt med stor interesse av de fremmøtte, kanskje nettopp fordi den avviker dramatisk fra dagens praksis, og har mange felles trekk med det man blant annet finner i Mozarts opera «Tryllefløyten».

EN HISTORISK OPPLEVELSE

De medvirkende fikk en sterk stående applaus for sin innsats.

I alt var det 80 brødre til stede i logesalen inkludert 18 brødre som medvirket som skuespillere. Disse hadde nedlagt et stort arbeid i forberedelsene med mange møter, både lesetrening og prøver. Generalprøven fant sted dagen før, der oversetter og manusforfatter Tore Lund Andersen var til stede sammen med tre brødre fra Distrikt 14, inkludert DSS Hans Balchen.

Det var mange detaljer de medvirkende måtte ta stilling til for å gjennomføre spillet så historisk korrekt som mulig, samtidig som «pinlige» situasjoner ikke skulle oppstå. Blant annet er det et faktum at resipienden var helt naken i 1748. Det måtte bety at den bekledding som vedkommende fikk i dagens situasjon, måtte bli så kroppsfarget som mulig. Det ble løst ved at resipiendens hvite shorts, ble kokt i te-vann.

Det er et mektig arbeid Lund Andersen har gjort med denne oversettelsen og gledelig var det at han og Eks OM Jarle Christiansen i loge nr. 152 Fjære inngikk et samarbeid som førte til denne framstil-

lingen. Vi er dem stor takk skyldig. Dessuten takker vi de medvirkende brødre for et utmerket arbeid, og også brødrene i

loge Fjære som var sterkt medvirkende til at det ble en veldig vellykket kveld.

Tekst: Jan A. Nilsen

UTEN PERSPEKTIVET FREMTIDSLINJENE UKLAR

Eks Stor Sire Oddvar Granlund var DSS i fire år, Deputert Stor Sire i fire og Stor Sire i syv år, i tillegg til lang fartstid i loge og leir. Dette gir «god bakgrunn for egne meninger» slik en større avis reklamerer for. En slik bakgrunn borger for en innsikt i Ordenens virksomhet som det er grunn til å dra nytte av. Nå har han også studert dokumentene fra alle Storembedsmannsmøtene fra 1955 og frem til i dag, noe som trekker opp et perspektiv på nærmere seksti år. De Tre Kjedeledd har hatt en samtale med Eks Stor Sire Oddvar Granlund om hans refleksjoner om Ordenens utvikling.

– Noen er vel ganske fremmed for at en Orden skal være i utvikling. «Alt skal være som det var» har vel vært et omkvad. Hva mener du om dette?

Et såkalt «stående uttrykk» som har brent seg fast i meg fra min første tid som medlem i vår Orden er at: «Intet skal legges til og intet skal trekkes fra». Men nå lever vi i en helt annen verden enn da dette uttrykket ble lansert. Jeg tror dessverre at begrepet har blitt tolket feil i betydningen av at vi ikke skal endre, utvikle eller forbedre noe som helst. Det meste skal være slik det alltid har vært. Dersom det er slik at denne holdningen får dominere hele organisasjonens virksomhet, så blir Ordenen et forstenet museum og bremser opp for utvikling, kreativitet og nytenkning. «Intet skal legges til og intet skal trekkes fra» ble lansert for å beskytte ritualene. Det var ikke meningen at alt annet skulle være uforandret eller at Ordenen på andre måter skulle unndra seg samfunnsutviklingen.

– Ritualene er bærerene av våre verdier. Men det finnes vel andre virkemidler også?

Ja, vi kan stille spørsmålet, og gjerne diskutere, om akkurat disse snart 200 år gamle ritualene er det eneste verktøyet for å nå Ordenens mål. Det er det selvfølgelig ikke. Det ligger store muligheter i å utvikle, tilpasse og forbedre både orga-

nisering av Ordenen, Arbeidsritualet, gradarbeidet, ettermøtene og de mange aktiviteter som de ulike loger legger opp til. I mine henimot tretti år som Embedsmann har jeg ikke tall på alle motforestillinger jeg har møtt. Jeg ser ikke bort fra at de kan ha sitt utspring i formuleringer som «Intet skal legges til og ikke noe skal trekkes fra!» og «Dette har vi aldri gjort før!» I tillegg dukker det opp sitater som en eller annen Storembedsmann som kan ha sagt en gang i tiden. Et skrekkes eksempel er: «I vår Orden vektlegges kvalitet fremfor kvantitet!» Kandidater og utenforstående som hører dette, oppfatter med rette dette som selvskryt. Egen fortreffelighet skaper avstand og svekker selvinnsikten. Vi må vokte oss for å drive med pirk. Vi skal derimot konsentrere oss om å bygge opp under det som gir positive resultater. Vi må møte dagens mennesker på en måte som virkeliggjør og underbygger Ordenens formål. Detaljstyring både i loger og i Storlogesammenheng er avsporende i forhold til det vi gjerne kaller «De store spørsmål». Utviklingsamtaler, utviklingsprogram, kunnskaps- tilegnelse og økt forståelse for Ordenens verdier er det vi må tilstrebe, ikke kikke på småting i for eksempel dramatiseringen i gradspill. Detaljstyring dreper motivasjonen fra de ivrigste medlemmene. Det er jo nettopp de små forskjellene i dramatiseringen som skjerper oppmerksomheten.

– Men utviklingen må ha forankring i noe. Finnes det i Ordenen noen hindringer for en god utvikling?

Utviklingen må selvsagt forankres klippefast i Ordenens formål og verdier. Men det kan lett tenkes at vi har vektlagt gale ting for å nå målene. Vi er jo en Orden tuftet på etiske verdier. Da er det mulig at vi har lagt for stor vekt på konkrete og detaljerte formaliteter. Det er en selvfølgelighet at opptreden i logesalen, tiltaleformer, etikette og antrekk er korrekt. Dette er ting som loger og leires ledelse skal sørge for. Disse ting må ikke ta kraft og oppmerksomhet bort fra de store og viktige spørsmål. Det vi må bruke tid på er våre verdier, forståelsen av våre ritualer. Jeg er redd for at oppmerksomheten på våre verdier svekkes

hvis vi bruker for mye tid og krefter på: «Heter det De, du, Dem eller Dere? Hvor er min plass ved inngang og utmarsj og hvor skal jeg sitte?» Det slår meg i ettertid hvor lett vi blir regelstyrt mer enn verdistyrt. Jeg stiller spørsmål om det voldsomme fokuset på slike detaljer overskygger de store og viktige spørsmål. Det som er viktig for oss som verdibærere er de formaninger som ligger i Ordenens motto «Vennskap, Kjærlighet og Sannhet», «Den gyldne leveregel» og ikke minst våre umistelige «Budord».

– Det betyr vel ikke at du vil kaste regler, opptreden og etikette over bord? Nei, det betyr det aldeles ikke. Men jeg mener at loger og leire selv skal sørge for at alt dette fungerer, slik at Storlogens embedsmenn kan konsentrere seg om

Oddvar Granlund, Eks Stor Sire

R BLIR E

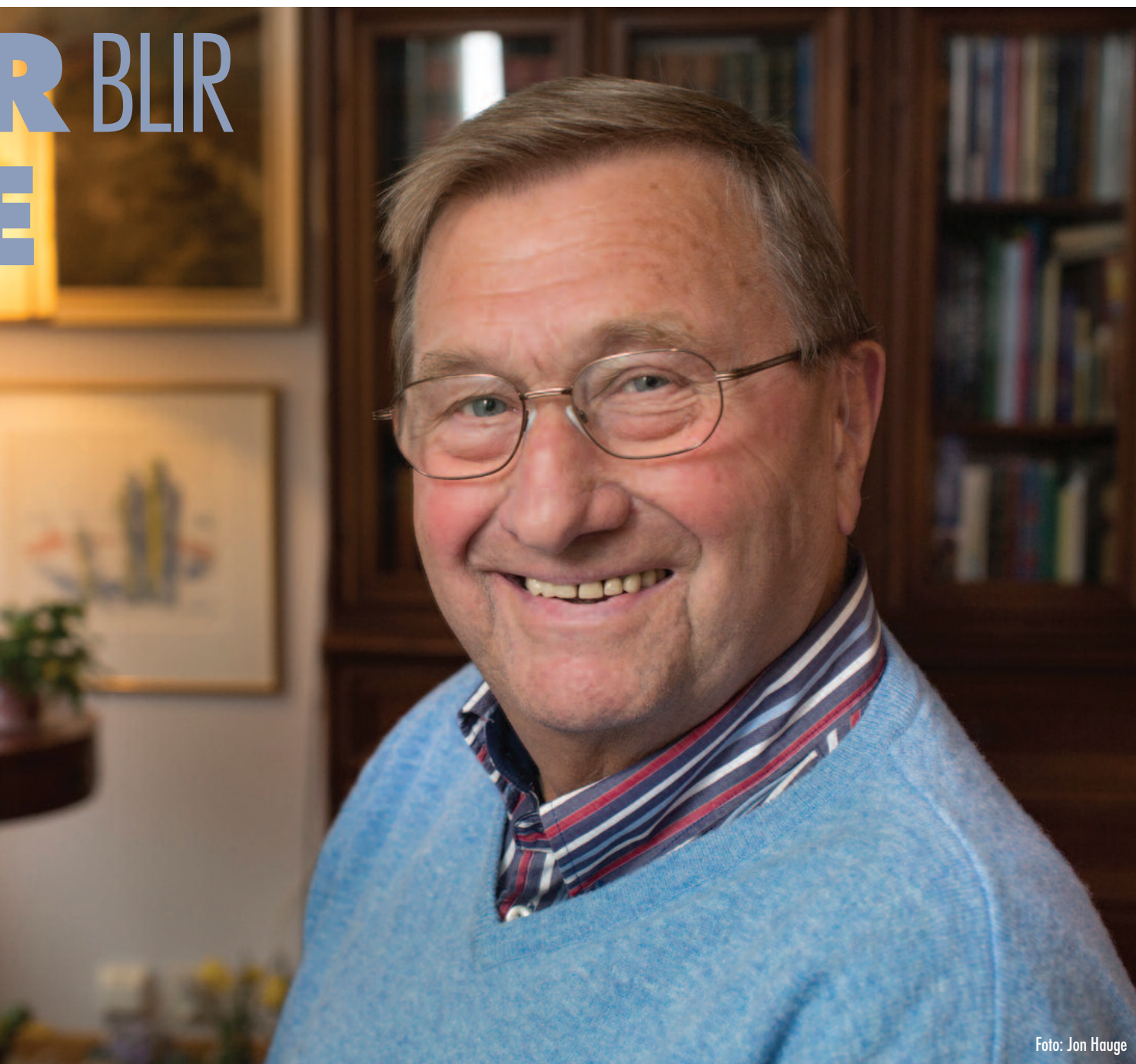

Foto: Jon Hauge

Ordenens verdier når de besøker loger og leire. I årevis har DSS (Stor Sires forlengede arm) reist rundt i enhetene og terpet på antrekk, opptreden, tiltaleformer mens tiden for verdifordypning har blitt sterkt forsømt.

Jeg har i det siste lest igjennom alle referatene fra Storembedsmennsmøtene som har vært avholdt siden 1955. Det som slår meg ved denne lesningen er hvor mye oppmerksomhet som rettes mot uvesentlige detaljer og regler, og hvor lite snakk det er om verdier og etikk. Det burde jo ha vært omvendt. Og jeg kan ikke si det kraftig nok at det må bli omvendt.

Så langt jeg kan huske gjør samme beskrivelse seg gjeldende i Storlogemøter. Man kan bruke timer og dager på å vri og vrenge på lovdetaljer, regler, budsjetter og regnskaper, mens det som har med vår

Ordens egenart ikke nevnes med ett ord. Jeg mener ikke at vi verken skal være løsløse eller uten retningslinjer, men holde frem som en selvfølge at vi skal ha alle våre budsjetter og regnskaper i den skjønneste og mest moderne organisering. Men hovedtyngden i vår oppmerksomhet og vårt arbeid må ligge i våre verdier og den etikken vi vil fremme. Dette må gjenspeile seg i alt fra den minste enhet til Storlogemøtet.

– Og hva er det som er viktig?

Den bærende idé i vår Orden er at den enkelte medlem skal vokse, dannes og utvikles i tråd med våre verdier. Disse verdiene bygger på årtuseners erfaring om hva det vil si å «bekjempe det onde med det gode».

Derfor er en jevn tilgang på nye med-

lemmer en forutsetning for at Ordenen skal gjøre sitt virke i samfunnet. Uten tilgang fungerer ikke logen etter sitt formål.

Statistikken tyder på at mange loger har behov for bistand når det gjelder rekruttering. Gradarbeid er jo helt sentralt i Ordenens pedagogikk og skaper den gradvise utvikling hos medlemmene. Utviklingsprogrammet må gjennomføres målbevisst og strukturert. Det må arbeides for at interessen for Ordenens verdier hos medlemmene forsterkes og opprettholdes. Det er Ordenens etikk og formål som skaper det Ordensmessige fellesskap. Samhold og sosialt samvær er viktig, men vi må ikke glemme noe vi stadig minner hverandre om, nemlig at vi ikke er en vanlig forening eller klubb, men en Orden.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Storembedsmannsmøtet

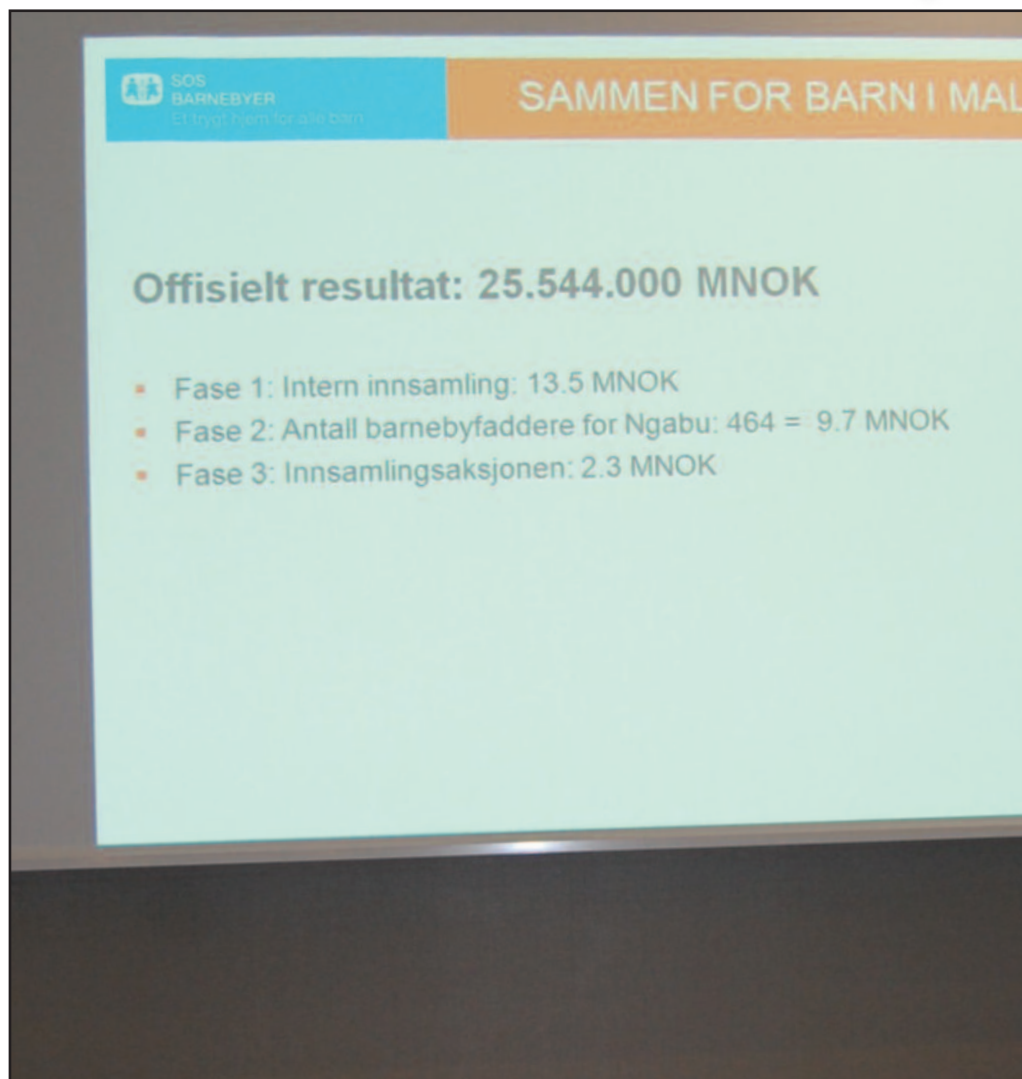
Storembedsmannsmøtet er en samling av alle valgte og utnevnte Storembedsmenn. Møtet holdes hvert år, vanligvis i oktober måned. Forløperen for dette møtet var at Storlogemøtet 1954 ga Stor Sire Olaf Hallan anledning til å utnevne det man betegnet Distrikts Deputerte Stor Sirer etter behov. Stor Sire Olaf Hallan gjorde det. Og i dagene 21. til 22. oktober 1955 ble det første møtet holdt med de valgte Storembedsmenn og seks Distrikts Deputerte Stor Sirer. Dette var en viktig nyvinning i vår Orden. For første gang kunne valgte og utnevnte ledere komme sammen til årlige og systematiske drøftelser og kunnskapsøkning. I dag møtes om lag sytti personer.

Denne gang var tiden for møtet fra fredag 25. til søndag 27. oktober. Det er vanligvis ganske intensive arbeidsdager, spesielt det første møtet etter et Storlogemøte. Da er alle valgembedene nyvalgte, og alle de utnevnte embedsmenn nyutnevnte. Selvfølgelig er det en del som har mottatt gjenvalg og noen blir reoppnevnt. Men hele dette første Storembedsmannsmøtet i en valgtermin bærer preg av at man går inn i en ny Storlogeperiode. Da skal man gjøre seg kjent med nytt stoff, nye relasjoner, nye prosedyrer, ny kultur, ny sedvane og ny adferd. Nye embedsmenn som verken har sett eller snakket med hverandre, skal knytte kontakt, lære hverandre å kjenne med et godt kontaktnett og rådgivningspunkter som viktige gevinster.

Dette årets møte, som er det siste i denne Storlogeperioden, ble litt anderledes. For første og eneste gang tok møtet seg fri på fredag og gikk i Det Norske Teateret og så stykket «Evig ung». Det skal være usikkert om man kan legge noe symbolsk i tittelen på stykket. Men det var ellers helt klart at teateropplevelsen både var til forskrekkelse, morskap og ettertanke.

LØRDAG, 26. OKTOBER

Storembedsmannsmøtet har samme rituelle innhold som Storlogemøtet. Det rituelle møtet er todelt. Den første del holdes ved åpningen. Denne delen ligner mye på et logemøte i vår Orden. Alle avdøde Storembedsmenn minnes i denne

delen på samme måte som vi kjenner igjen fra logenes form for å minne døde søstre og brødre. Etter dette holdt Stor Sire Morten Buan en tale hvor han trakk opp aktuelle perspektiver både for Ordensens virke og for det kommende arbeidsmøtet. Møtet lukkes ikke, men går til et opphold for å tas opp igjen helt ved Storembedsmannsmøtet avslutning siste dag.

Dagens arbeid knyttet seg til hva vi vet om Styrkelse og Ekspansjon. Før var vi i stor utstrekning henvist til å «synse» omkring disse spørsmål. Nå har moderne dataverktøy gjort det mulig å foreta systematiske undersøkelser. Tallene i medlemsutviklingen er klare. Det er langtids-trender som ikke er ulike de man finner i annet frivillig arbeid, selv om vårt Ordensarbeid står seg godt i forhold til mye annet.

Derimot får vi helt ny viten gjennom de årvisse og etter hvert mange «Ungdomsundersøkelsene» og «Avgangsundersøkelsene». En helt klar opplysning kommer

frem gjennom begge disse, nemlig at vårt rituelle arbeid har en meget bred og stor oppslutning. Det er i det øvrige Ordensarbeid at vårt store forbedringspotensial ligger. Her skal nevnes samsvar mellom liv og de verdier vi arbeider med og for. Likeledes er også ettermøtene, deres innhold og form et område hvor mange kan styrke seg med sannsynligvis gode resultater. DSS Karin Lilleskares tale til Storembedsmennenes middag er gjengitt annet sted i bladet. Talen gir et godt inntrykk av hva som kommer frem i disse undersøkelsene.

Resten av arbeidsdagen gikk med til forberedelsene for Storlogemøtet 2014.

Felles middag denne lørdagskvelden ble også noe spesiell. En gruppe ganske unge, kvinnelige, klassiske musikere underholdt forsamlingen hovedsaklig med spirituell barokkmusikk a la Händel og Mozart før forsamlingen gikk til bords. Og som det ikke var nok, fremskaffet Jan Helge Østerhagen en spill levende mes-terpianist ved navn Joachim Kwetzensky,

et 2013

som under kaffe og avec dro oss med inn i et par topp virtuose klaverstykker av mer moderne kaliber. Dette satte et strålende punktum på en lang og innholdsrik dag.

SØNDAG, 27. OKTOBER

Søndagens store arbeidsøkt var viet gjennomgangen av det arbeidet som er gjort i prosjektet Kunnskapsløftet som nå går mot en avslutning og integreres i det ordinære ordensarbeid. I denne sammenheng ble det rettet stor oppmerksomhet mot utviklingsarbeidet med «den nye leiren», og de nye utviklingsprogrammene som nå foreligger både for loge og leir.

Det kan ikke ha gått noen hus forbi alt det arbeidet som er gjort med denne Storlogeperiodes Landssak. Gjennom alle de tre fasene er nå resultatet i rene kroner innsamlet omlag 26 millioner. I tillegg kommer de positive effekter i form av synliggjøring både for Landssaken, SOS-barnebyer og for Odd Fellow Ordenen.

Arbeidet med å bygge barnebyen i Ngabu i Malawi er i gang og lesere av De Tre Kjedeledd skal holdes løpende orientert om fremdriften. Nå skal det også snart avgjøres hvilke loger som får sitt navn på de

forskjellige husene i barnebyen. Så ble møtet avsluttet ved at man samlet seg til rituell avslutning før alle samlet sine saker og dro hver til sitt.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

STOR SIRES TALE TIL

SYMPOSIET I BERGEN

Når vi skal beskrive Odd Fellow Ordenen, søker vi selvfølgelig etter dens særtrekk – det som skiller den fra alle andre. Ordenen første leder i Danmark, den meget kunnskapsrike og analytisk dyktige Andreas Holck, karakteriserte vår Orden som «dette deilige Nutidsbarn». Med det mente han at Odd Fellow Ordenen er opptatt av nåtid og fremtid mer enn andre sammenlignbare virksomheter. Odd Fellow Ordenens verdier og grunnleggende humanistiske og altruistiske tenkemåter kan bare leves ut i nåtid og fremtid. Vennskap, Kjærlighet og Sannhet hører hjemme i det pulserende liv og skal leve inn i fremtiden. Vi kan og skal lære av det tidløse, men vi må leve våre liv i tiden og fremtiden. Forfatteren George Bernhard Shaw formulerte det fyndig slik: «Jeg er mest opptatt av fremtiden, for der skal jeg leve resten av livet!».

Ledelse er å forme fremtiden. Det er ledelse som er dette symposiums hovedtema. Odd Fellow Ordenen er gammel, og skal vi tro de siste historiske funn ble den første Odd Fellow loge stiftet i Sheffield i 1730. Den eldste Odd Fellow vi kjenner navnet på – James Montgomery – var medlem, OM og senere Eks OM i Sheffield. Han var både en stor dikterbegavelse, og en visjonær leder og samfunnsreformator. Hans sosiale engasjement kostet ham to fengselsopphold på til sammen nesten et år. Derfor kan vi også hevde at ledelse og etisk kraft kan koste deg dyrt.

Den gang var ledelsen av Ordenen knyttet til å skape et sikkerhetsnett for mennesker som hadde brutt opp fra et trygt, familiebasert nettverk og havnet i et meget usikkert og truende liv i de store industribyene i England.

Hvorfor var et slikt sikkerhetsnett av avgjørende betydning?

Jo, i disse byene fantes det virksomheter som var klart misbrukende, utnyttende og menneskefiendtlige og hvor hvert enkelt individ ble overlatt til seg selv og var «sin egen ulykkes smed». Medmenneskelighet, altruisme og solidaritet fantes ikke, men måtte skapes. De gode Odd Fellow loger skapte slike menneskevennlige oaser som ikke bare tok seg av sine medlemmer, men også hadde et stort hjerte for andre trengende medmennesker.

Det var denne solidaritet og broderlige omtanke Thomas Wildey lengtet tilbake til da han startet vår Ordensgren i 1819. Han lengtet først og fremst til et sted hvor han spurte andre og ble spurt av andre om «what can I do for you?». Odd Fellow Ordenens ubegripelige suksess på 1800-tallet i USA er også en suksess for Ordensfedrenes ledelse, deres analyser, antak-

elser, ønsker og verdier. Vi tenker beklageligvis ikke først og fremst på Thomas Wildey og James Ridgely som ledere. Den første hylles som selve grunnleggeren. Den andre er den store arkitekt og byggmester. Begge etterlot seg et kolossalt byggverk som hadde påvirket og velsignet livet til millioner av amerikanere og senere brødre og søstre i flere andre verdensdeler.

Men vi må i sannhet også kalle dem store ledere. Det ser vi på de resultater de etterlot seg.

I dette symposiet med vår innfallsvinkel må det virkelig sies at de begge var visjonære ledere, selv om deres lederskap og utfordringer var svært forskjellige. De løste sine situasjonsbetingede ledelsesutfordringer på en fremragende måte. Det skyltes ikke tilfeldigheter eller flaks. Det skyltes visjoner og evnene til å gripe dagen og gripe tiden – «Carpe Diem» og «Carpe Tempus».

Det er vel dette å være i tiden dansken Andreas Holck siktet til med betegnelsen «Nutidsbarn».

Da vår Orden kom til Norge i 1898 var den en fremmed fugl med et fremmedklingende navn. Men Ordenens virksomhet slik den ble utformet hos oss i begynnelsen av 1900-tallet, kunne ikke helt og holdent tuftes på de samme konkrete tiltak som den amerikanske Ordensgren nærmere hundre år tidligere. Historisk sett kan vi kalle overføringen av Ordenen fra USA til Europa som «den europeiske transformasjon». De sosiale hjelpeordningene som hadde vært noe av bærebjelken og livskraften i USA, hadde lite i Europa å gjøre. Industri-Europa hadde allerede med den tyske kansler Otto von Bismarck fått sosiale ordninger som USA ikke engang har skaffet seg i dag. I Norge fikk vi eksempelvis arbeidsmiljølovgivning før Ordenen ble innført i 1898.

Ordenen i Europa ble renset for forsikringsperspektivet, men fikk til gjengjeld en helt annen vektlegging av det rituelle arbeid og den personlige dannelsen. Sagt på en annen måte ble Odd Fellow Ordenen på det europeiske kontinent entydig etisk- og dannelsesorientert. Den ble en verdibærer.

Denne «europeiske transformasjon» fortsatte og ble ytterligere forsterket da Odd Fellow Ordenen slo rot i Norge. Da Samuel Johnson utformet lovgivningen både for loger i 1908 og for den kommende norske Storloge i 1920, ser vi at han satte en sluttstrek for den europeiske transformasjon. Ordenen i Norge fremstår som en altruistisk og etisk verdibærende kraft. Det eneste som er igjen av det amerikanske system er Ordensmedlemmenes Begravelseskasse, idet vi husker de gamle ord «memento mori» vi skal alle dø.

Samuel Johnson var en visjonær leder med vi-

sjoner dypt forankret i Ordenens budord og verdier. Vi finner dette stoffet igjen i hans eminente bearbeidelse av de norske ritualene og i hans forfatterskap til de Rebekkaritualer som i dag brukes over hele Europa.

Han satte en kurs som vi følger den dag i dag. Det er en ganske imponerende attest å få nærmere hundre år etter at det skjedde. Dette er klare tegn på langsiktig og målbevisst lederskap.

• **Etter siste krig var det gjenreisning over hele samfunnsspekteret.**

I 1945 hadde Odd Fellow Ordenen i Norge 20 Odd Fellow loger og ni Rebekkaloger og en Odd Fellow leir med til sammen om lag 2.000 medlemmer.

73 år etter – altså i 2013 – er tallene 154 Odd Fellow loger, 129 Rebekkaloger, 25 Odd Fellow leire og 25 Rebekkaleire med ca 23.000 medlemmer.

I løpet av denne tiden har det norske samfunn forandret seg til det ugjenkjennelige på alle måter.

Fra å være en fattig, nedslitt og krigstrett nasjon, er vi økonomisk blitt et av verdens rikeste land. Fra å være samlet om en forholdsvis tradisjonsbundet enhetskultur, er vi blitt et internasjonalt og flerkulturelt samfunn.

I 1945 snakket knapt 5% av befolkningen et fremmed språk i tillegg til sitt eget. I dag er det kanskje bare 5% som ikke kan noe annet språk enn norsk.

Ved utgangen av krigen var det en relativt sjelden ting at man tok en doktorgrad i Norge; så sjeldent var det at det ble slått opp i avisene.

I dag tas det daglig flere doktorgrader, og det er blitt vanlig at man ikke bare har én, men to eller flere doktorgrader.

I 1945 var vi fortsatt en befolkning spredd ut over hele landet i hver en fjordarm og hvert et dalskole.

Nå er befolkningen i ferd med å bli urbanisert og bosetningen sentrert om de store byområdene i øst, sør, vest og nord.

Om ikke mange år har vi en befolkning på 6 millioner med et etnisk og kulturelt helt annet utgangspunkt enn da Ordenen kom til Norge i 1898.

• **I hvilket samfunn lever vår Orden, i hvilket samfunn skal vi leve i?**

La oss se på noen generelle samfunnstrekk som har konsekvenser for alle frivillige organisasjoner, også for vår Orden. De aller fleste opplever en medlemsstagnasjon og mange en markert tilbakegang. Frivillighet Norge som er paraplyorganisasjon for alle de største organisasjoner sier at de opplever at det blir færre frivillige men at de som er aktive bidrar mer. Vår kulturminister Hadia Tajik sa i et foredrag jeg var på, at forskning viser at trenden i Norge er at

det er vanskeligere å rekruttere frivillige. De setter større krav til aktiviteten. Det krever at en må levere det en lover. Type og meningsfull aktivitet betyr mer.

En opplever mindre lojalitet til organisasjoner og det er færre livslange løp. Dette ser vi også i OF der et økende antall er medlem i noen år og så melder seg ut. Denne økningen er markant i alle organisasjoner – også hos oss. Vi skal ikke bare akseptere dette uten å treffe tiltak, men det å se at vi også preges og påvirkes av samfunns- og generasjonstrendene, er viktig å innse.

Det er i dag blant de yngre generasjoner større fokus på selvutvikling. Retningen er også mer individuelt orientert enn samfunnsorientert. Fortsatt er det stor villighet til deltagelse og mange sier at de må spørres. I det forutgående foredraget hørte vi om endringer i generasjonenes behov og ønsker og at det ledelsesmessig stiller større krav til oss.

- **Vi har i dag 333 Ordensenheter som alle har ledelse og en leder. Hvordan denne ledelsen er, er virkelig ikke likegyldig. Odd Fellow Ordenen er verdibærende, og det må ikke minst sette sitt preg på Ordenens ledelse og ledere. Fra min tid i Forsvaret sa vi ofte – «Som Troppsjefen så troppen» – i vår sammenheng kan vi si:**

«Som Overmesteren – så logen.» OM/HM/HP setter eksempel og preger virksomheten. Spesielt i en Orden som vår der produktet er etikk og verdier, vil en leder være et forbilde og en kulturbærer. Det å være OM og leder av en loge er en omfattende og utfordrende oppgave – lederen må leve ut verdiene og omsette VKS i praksis. Vår Orden er i sitt vesen altruistisk, og dermed må også vår ledelsespraksis være forankret i en altruistisk tenke-, handlings- og væremåte og ta opp i seg det som i dag omtales som et tjenende lederskap. På Akademiets første seminar i Trondheim fremhevet professor Janne Haaland Matlary at ledelse ikke er en teoretisk og livsfjern øvelse. Det formulerte hun ved å sitere en tidligere Krigsskoleleder, Odin Johannesen, som har etterlatt seg dette fyndordet:

«Eksempelets makt er total!» Som leder kan du ikke bare si hva du mener, men du må leve som du lærer.

Hvis man ikke tror på deg, blir du bare som en lydende malm eller en klingende bjelle – vakkert å høre på, men ganske uten troverdighet. Når vi går til våre logemøter og våre leirslagninger går vi inn i noe annerledes. Vi skal ut fra hverdagen og det dagligdagse og søker «fred fra det spredte spill med livets terning.»

Ledelse er å gjøre hvert logemøte og hver leirslagning til noe anderledes, ja gjerne noe enestående. Da skal ikke lederne være bestyrere av gammel rutine, men av det friske og nyskapende.

Vårt fundament, – ritualene, etikken, vårt verdibudskap er mer tidsaktuelt enn noen gang. Det finnes ikke en eneste loge- eller leirgrad som ikke hver eneste dag møter en utfordring i det pulserende og daglige liv. Våre grader er en kontinuerlig kommentar til det dagsaktuelle liv. La meg holde frem tre spørsmål:

- **går det en eneste dag uten av mediene inneholder stoff som berører vennskapsforhold mellom mennesker på godt og ondt?**
- **lever vi en eneste dag uten at vi berøres av saker om appellerer til den altruistiske kjærlighet?**
- **finnes det en eneste dag i livet hvor sannhetsaspektet ikke settes på prøve?**

Vår Orden – dette deilige Nutidsbarn – står med begge bena plantet i en virkelighet som damper av aktualitet omkring våre grader, etisk, belæring og budordsutfordringer. Å være leder i loge og leir betyr å ta ansvar for å se hvor aktuell Ordenen er.

Våre tidligere markante ledere i Ordenen som Thomas Wildey, James Ridgely, Andreas Holck, Samuel Johnson og Signe Mohn så da de la føringene for Ordenen slik at vi står der vi står i dag. Nå er det vår utfordring å se, analysere, forstå og gripe fatt i Ordenens verdigrunnlag og føre dette frem i en ny tid.

- **Dette foredraget bygger på at vi i de senere år har fått en klarere forståelse for vår historie, vår arv og hvordan Ordenen har utviklet seg. Om vi skulle sette overskrifter på vår Ordens utvikling over de siste tre hundre årene, kan den se slik ut:**
- **Ordenen var en selvhjelpsbevegelse med en enkel etisk overbygging.**
- **Ordenen er nå en bærer av etiske verdier og med få selvhjelpselementer igjen.**

For tre hundre år siden var det et dramatisk behov for organisert selvhjelp.

I dag er det i vårt samfunn et like dramatisk behov for etiske verdibærere.

Derfor må vi analysere vår historie for å finne kunnskaper og utviklingslinjer og utviklingsbrudd. Det er verdiene og kjernene vi skal ta med oss videre, ikke det som den gang var det dagsaktuelle og bundet til fortiden.

På samme tid må vi arbeide for å forstå våre ritualer. Det er ritualene som er innpakningen av våre verdier slik de faktisk er brakt videre gjennom århundrene og årtusenene.

Noen refleksjoner rundt ledelse, mye av vår ledelseslitteratur og lederteorier, er basert på amerikansk forskning og kultur. Men vårt nordiske og spesielt norske samfunn har andre drivere og verdier enn eksempelvis det amerikanske. Det ble i regi av NHH og AFF her i Bergen gjennomført en omfattende lederundersøkelse. **Hva fungerer godt i Norge av ledelsesteorier?** Tom Colbjørnsen – nåværende rektor på BI – var leder for dette forskningsprosjektet. Et resultat av dette var flere lærebøker innen ledelse.

Selv om mye av forskningen er basert på ledelse i det offentlige og kanskje først og fremst det private næringsliv, er det etter min erfaring mye som er direkte overførbart til frivillig sektor og til oss som en verdibærende Orden.

Lederskap er å bidra til virksomhetens mål gjennom/sammen med sine medarbeidere. For å ha noen knagger å henge begrepene på kan en si at lederrollen omfatter Administrasjon, det handler om Relasjon og ikke minst handler ledelse om å utvikle en Kultur. Kolbjørnsen er klar på at ledelse handler om å håndtere alle disse tre

elementer eller roller. Lederrollene setter krav til ulike personlige egenskaper

Administrasjon – analytisk – klart tankesett Relasjon – inkluderende og ivaretagende Kultur – synlig lederskap – rollemodell – dette er kanskje den mest utfordrende rolle og i en verdibærende Orden den aller viktigste. Som tidligere sagt som OM så logen og som Matlary sa – Eksempels makt er total. Her handler det om å utvikle og bære en kultur. Noen ord om hva dette betyr:

Administrativ ledelse. Utgangspunkt i virksomhetens overordnede mål og strategier. Lederskapets utfordring er å få medarbeiderne til å bidra til å realisere målsettingene samtidig som innspill og initiativ fra medarbeiderne kan utfylle strategien. Tydelige forventninger og oppfølging av prestasjoner. Instruksjon og inspeksjon av arbeid der konsekvensene av feil er dramatiske. Utnyttelse av kompetanse og kreativitet.

Relasjoner. Ledelse knyttes til omsorg for medarbeidernes sosiale og personlige behov. Vise anerkjennelse og respekt. Bry seg om personen. Vise tillit. Stille krav og forventninger. Lederens emosjonelle intelligens – EQ. Sterkere innsikt i egne og andres følelser.

Kultur. Ledelse knyttes til verdier, normer og virkelighetsoppfatninger. Adferden styres av hva som passer seg.

Hvordan vil vi det skal være hos oss. Lederne er forbilder. Kulturelle objekter. Rollemodeller. Kulturbærere.

Så har jeg lyst til å nevne en større lederundersøkelse som ble gjennomført for noen år tilbake av PA. Hva betyr mest for godt lederskap.

- **Gir ærlige tilbakemeldinger 41%**
- **Åpen for tilbakemeldinger 17%**
- **Lojal mot sine medarbeidere 15%**
- **Videreformidler ros/ris 8%**
- **Delegerer arbeidsoppgaver 5%**

Jeg startet med å si at en må ha fokus både på de historiske røtter i Odd Fellow Ordenen, den gamle verdibærer, og med det som utgangspunkt se på utviklingen av vår nyskaping, Norsk Odd Fellow Akademi.

Akademiet er et ektefødt barn av Ordenen. Akademiet skal virkeliggjøre nettopp de utfordringene som ligger foran oss og som kan gjøre Ordenen til en aktuell veiviser og livsledsager for kommende slekter.

Da må vi arbeide med:

- **En verdibasert og altruistisk ledelse i samsvare med våre verdier.**
- **En etisk bevisstgjøring som vil gi oss alle «solid bakgrunn for egne etiske valg»**
- **En historisk bevissthet og lange linjer i våre liv slik at vi kan si som den danske forfatterinnen Karen Blixen:**
«Ethvert menneske med respekt for seg selv er minst tre tusen år gammelt.»
- **En rituell fornyelse og fordypning som gjør enhver grad til en åpning av et nytt verdiliv i vår tilværelse.**

Derfor er vi her i dag for å delta i NOFAs andre Symposium.

ANNO 2 SKJEDD O

Mange utenforstående tolker Ordeners tilslutning til tidløse verdier som at de står stille i et slags musealt vacuum. Intet kan være mer feilaktig. Verdier er alltid levende og vi opplever at samfunnets verdimønster til stadighet er i bevegelse. Vi kan omformulere et gammelt ordtak i denne sammenheng, nemlig: «Verdier på vandring». Tar vi en av Ordenens verdier, til eksempel «sannhet», ser vi hvordan sannhetsgehalten i dagliglivet er under stadig vandring og vurdering. De Tre Kjedeled har bedt Stor Sire Morten Buan om å redegjøre om noen utviklingstrekk som er spesielt synlige gjennom det siste året som nå ebber ut.

– Vi er inne i det siste året før Storlogemøtet 2014. Hva synes du har vært de viktigste sakene som har vært til behandling?

Det er vanskelig å komme utenom Landsaken. Vi fikk oppdraget av Storlogemøtet 2010 med å gjennomføre en landssak. En stor utfordring som vi har evaluert og lært av. Men som slutsats så må jeg si meg utrolig stolt av hva våre søstre og brødre har fått til. Den innsatsen betyr all verdens forskjell for mange tusen barn – fra å ha en fremtid og et håp til at de ikke ville ha fått de muligheter de nå får. Søstre og brødre – vår innsats gjør en forskjell – ingen kan hjelpe alle men alle kan hjelpe en. I etterpåklokskapens klare lys og skulle vi ha gjennomført saken en gang til – så hadde vi gjort den enklere og kuttet fase tre.

– Men der er flere viktige saker på blokken din. . .

Det er gammel visdom i at skal du høste i hundre år, gjør du klokt i å plante et epletre. Jeg opplever at vi stadig planter forskjellige typer epletrær som vi skal høste mye av. Vi har dette året fått på plass oppdatert instruksjon og opplæringsmateriell for logens embedsmenn. Dette er trykket som kurshefter og gitt til embedsmennene i logene. Distriktene har avholdt kurs og samlinger for de nye embedsmenn og

Stor Sire Morten Buan.

Foto: Arne Glomdal

2013 – HVA HAR GJENNOM ÅRET?

rapportene fra opplæringen jeg har fått, sier at logenes embedsmenn har fått en god start. Dette samsamarbeidet vil vi høste frukter av for år fremover.

– Det er kommet på plass noen helt nye tiltak også?

Ja, kurs for de nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker er en ny «stikling». Vi har valgt å kjøre felles og sentral samling både i år og for to år siden. Dette koster litt ekstra, men ut fra tilbakemeldingene har det vært en meget god investering. Kurset gir Hovedmatriarkene og Hovedpatriarkene en «flying start». Kunnskapsnevnden og arbeidsgruppen for kurset, med SDSS Randulf Meyer gjorde et flott arbeid både med regi og gjennomføring.

Arbeidet med å revitalisere leire, finne leirens egenart og skape entusiasme for leirarbeidet, er det mye engasjement i. Kunnskapsnevnden har her hatt god støtte av vår Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs og i samhandling med Ritualnevndene skal vi få på plass leirslagninger til beste for våre matriarker og patriarker.

Nå er det Storlogemøtet som vil beslutte omfanget. Tanken er å legge frem del for del slik at en kan gi tilslutning til en del og kan velge bort en annen.

– Nå er det vel noen langsiktige tiltak som også tar form?

Ja, nå går Norsk Odd Fellow Akademi inn i sitt tredje år og er i rivende utvikling. Det er dypt motiverende å oppleve at så mange er engasjert i å studere historien, drive rituell fordypning, analysere vårt etiske grunnlag og se fremover. Det vil nok ta sin tid før NOFA finner sin endelige form. Men dette er fremtidens konstruktive arena for kreative søstre og brødre.

Årets Symposium i Bergen gav oss uforglemmelige minner og ikke minst ble det en læringsarena både for den enkelte deltager og for Ordenen som et hele. Temaet med Ledelse i en Verdibærende Orden gir gode og nødvendige impulser til videreutvikling av Ordenen. Et av prosjektene i Akademiet er en etisk vurdering av søstrenes tredje grad. Arbeidet med forslaget til en ny grad etter mønster fra den svenske har også skapt stort engasjement. De tre valgte Storembedsmenn

i samarbeid med søstrenes Ritualnevnd vil også fremlegge forslaget for Storlogemøtet for beslutning.

– Hva skjer utenfor landets grenser da?

I Norden arbeider vi nå tettere enn noen gang. Vi har hatt felles kollegiemøter med storembedsmennene fra Island, Sverige og Danmark. Vi har felles databaseinvestering og systemutvikling med Danmark – alle danske loger, leire og cantoner driftes nå fra Stortingsgaten. Vi kjører nå felles lederprosjekt med Sverige og har bygd opp en skandinavisk innkjøpsgruppe der vi nå starter med mål om felles innkjøp av regalia. Det å jobbe så tett gjør også at vi knytter tette vennskapsbånd.

Med den innsikt vi får om hverandre og hvordan vi ser på forskjellige spørsmål, øker vi vår forståelse for Ordenens egenart. På den måten kan vi forberede oss bedre på en felles fremtid.

– Er det noe som du tror har større betydning på lang sikt enn de mange, små saker?

Da må vi løfte blikket fra de dagligdagse detaljer og se på de lange linjer og dype trender. Det skjer store endringer i Norge og spesielt i de sterkt voksende bykulturene. Befolkningen endrer seg fundamentalt både geografisk, kulturelt, verdimessig og kunnskapsmessig. Noen av samfunnstrendene skaper ekstra utfordringer for frivillige organisasjoner, også for vår Orden. Dagens generasjon setter større krav og ønsker om personlig utbytte av medlemskap i en organisasjon. Lojaliteten er mye mindre og det er sjeldnere med et livslangt medlemskap dersom man ikke finner seg tjent med det.

Disse trendene betyr at Odd Fellow Ordenen må arbeide med fornyet kraft for å møte samfunnet ut i fra dagens og fremtidens utfordringer og trender. Da må vi forandre for å bevare for fortsatt å være aktuell og interessant for nye medlemmer. Der det tidligere ikke er blitt reist spørsmål, vil spørsmål blir reist som krever svar. Hele vår virksomhet må bevisstgjøres, kvalitetssikres og begrunnes.

Vi må være en Orden i tiden og det er viktig at vi er med på fremdriftens bølge. Kanskje vi skal gjøre oppmerksom på – når vi overfor venner og bekjente eller ute på arbeidsplassene, å omtale vår loge om at vi er fullt på linje med hva som foregår

i det pulserende liv i samfunnet, at vi gjør alt det som andre velgjørende foreninger gjør – og at vi i tillegg har en helt unik del i vårt virke som vi samles om og verner om – nemlig Ordenens indre verdi, den etiske side av livet.

– Vi sier gjerne at «sorgen og gleden vandrer sammen». Er det noe som har skuffet deg eller skapt noen bekymringer i det siste året?

Vår Ordens vekst og styrkelse opptar meg ofte og mye. Valg av ord sier mye om din tenkemåte. Når vi ser på at vi ikke ha hatt så mange Innvielser om vi ønsker, skaler dette en ny utfordring. Vi er inne i et Ordensmessig tidsskille. Slike tidsskille har Ordenen hatt flere av tidligere. Som jeg sa tidligere har «dagens mennesker» andre krav for deltakelse enn i tidligere tider. Derfor må vi forandre deler av vår virksomhet for å bevare våre kjerneverdier.

Vi har gjennom de siste ti år hatt en utvikling med færre Innvielser og for mange i avgang. Det betyr en stagnasjon. Det må utvikles konkrete planer for å motvirke dette. Vårt rituelle arbeid og utbytte av logemøtene betinger også at det må gjennomføres gradgiving i alle grader hvert år. Vi må ha tilstrekkelig antall kandidater for innvielse. Et aktivt fadderarbeid og informasjonsmøter må stå høyt på logens handlingsplan. Men helt konkret så må vi bestrebe oss på at alle loger har Innvielser i hver termin. Målet må være minimum to resipiender i vårterminen og to i høstterminen. Ingen innvielser betyr intet gradarbeid. Intet gradarbeid gir lite kvalitet i Ordensarbeidet. Alle loger må prioritere ekspansjon og det må arbeides systematisk for å sikre en jevn rekruttering.

– Og hva skal så det hele være til?

Ordenen er en verdibærer, og det er det at den tilfører søstre og brødre disse verdiene som er Ordenens oppdrag til alle tider. Formene kan skifte og vil alltid skifte. Men overføringen av de tidløse verdier er den samme.

Vi må aldri glemme at vår viktigste målsetning er å bidra til at den enkelte søster og bror, får et godt utbytte av sitt Ordensliv. Det må være slik at hvert enkelt medlem, nyinnvidd eller veteran, etter hver logeaften tenker: «Dette var et godt møte, i kveld opplevde jeg noe positivt. Logen er en givende del av mitt liv». Da først er vi inne i den gode utviklingen og har muligheten til å utvikle oss som Orden med den kraft vi ønsker å ha.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

TROEN

TEXT:
LENNART
MATTSSON

Lennart Mattsson, medlem av Svenska Odd Fellow Akademien.

Tro kan vara så mycket. Du kanske funderar på hur stark Din tro är. Är den tillräckligt stark för att du skall kunna säga att du är god och rätt-skaffens? Du kanske associerar dig med Tomas Tvivlaren – lärjungen som inte trodde på uppståndelsens mirakel. Han ville se vad som hänt med Jesus först, innan han kunde tro. Och så reagerar många av oss, vi tror bara på det vi kan se.

I Odd Fellow Orden räcker det med att vi tror på Det Högsta Väsendet. Fast egentligen är vi ganska inkonsekventa. Vi kan ju inte heller se de frekvenser som gör det möjligt att lyssna, se och kommunicera via t ex radio, TV och mobiltelefon. Men ändå vet vi att dessa våglängder finns och att de fungerar – trots att vi inte kan se dem. Jag vet också att min egen död kommer. Men hur är det med min egen uppståndelse, måste jag tro på den? Jag har ju inte sett den?! Åter detta dilemma: Hur stark är min tro, måste den vara fullt utvecklad?

Den stora församling som vid högtiderna vallfärdade till templet i Jerusalem, stannade i dess förgårdar. Men hela församlingen visste att högtidsstämningen ytterst berodde på Det Heliga och Det Allra Heligaste i templet, även om man inte själv kom in dit. Därifrån utströmmade välsignelsen ned - med frid, enighet och glädje.

På motsvarande sätt gäller, att vi tar del av den enormt varma känsla som en gradgivning i Odd Fellow kan ge oss - och har den med oss inombords när vi lämnar logen. Och detta sker oavsett hur mycket som uppenbarats för oss av det vi nyss tagit del av. Men hur vi tolkar budskap - och vad vi tar till oss i trosfrågor – det är Din och min ensak. Men: Vår tro kan naturligtvis – som hos Tomas Tvivlaren – utvecklas.

Jag har utvecklat min tro på egen hand. Men undan för undan har jag blivit alltmer övertygad om att många religioner och trosuppfattningar har en uråldrig,

gemensam eller likartad bakgrund. Eller, om så ni vill, Ett Högsta Väsende.

EXEMPEL NUMMER ETT:

Det är vårt julfirande av Kristi födelse. Långt dessförinnan var den 25 december den fornindiske solguden Mitras födelsedag. Tidigare firades Kristi födelse den 6 januari, på samma dag som den egyptiska mysterieguden Aion. Aion betyder livstid, evighet. Men åter till Mitra. Mitra var en fornindisk (vedisk) gud, även omnämnd i texter från Mitanni.

Mitanni var ett forntida rike i nuvarande norra Syrien c:a 1500 – 1300 f.Kr. Rikets kärnområde låg i Khaburs floddal där hurriter utgjorde majoriteten av befolkningen. När riket stod på höjden av sin makt var det minst lika mäktigt som Egypten och Babylon. Det omfattade då ett område från den syriska Medelhavskusten i väster, över södra Anatolien och norra Mesopotamien till Zagros bergskedja i öster. Mitanniriket med sitt centrum i vad vi nu kallar Syrien hade kontroll över hela området från Eufrat i väster till Zagrosbergen i öster, och staden Asur var förmodligen vasall under Mitanni. Mitannis kungar bar indoariska namn och ett antal indoariska låneord och vediska gudanamn användes.

Sannolikt har Mitra och den forniranske guden Mithra en gemensam indoeuropeisk bakgrund. En ursprunglig betydelse av ordet mitra är förmodligen «fördrag»; på sanskrit betyder det även «vän».

I de vediska hymnerna uppträder Mitra - som representerar solen och dagen - ofta tillsammans med guden Varuna. I sina centrala härskarfunktioner har de bägge anknytning till upprätthållande av samhällsordning och etik.

I senare hinduisk mytologi är Mitra en av flera solgudar av underordnad betydelse. I skrifter från Persien för 2 600 år sedan, finner vi krigsguden Mithra. Denna gud föddes som redan nämnts den 25 december av en jungfru och det nyfödda barnet besöktes av tre fåraherdar som överlämnade gåvor. Som vuxen utförde

han mirakler och han hade tolv lärjungar.

Mithra kallades «den gode herden», vägen, sanningen och ljuset, förlossare, frälsare, Messias. Han identifierades med både lejonet och lammet. Ett av miraklen var att han lyckades frambringa vatten ur en klippa.

Han blev sedan korsfäst och uppstod från de döda på tredje dagen. Han begav sig tillsammans med Helios till himlen i en vagn.

I denna kult var söndagen en helig tillbedjansdag för Mithra. Dopet befriade människan från sina synder. Dopet skulle senare konfirmeras.

Det viktigaste sakramentet i Mithrakulten var dock nattvarden som var en rituell handling där man drack vatten ur en kopp för att bekräfta samhörigheten till guden. Inom kulten fanns även tron på själens odödlighet och dess uppståndelse efter döden.

EXEMPEL NUMMER TVÅ:

Det är Moses i vassen. När Moses var tre månader gammal sattes han i en kista i Nilen, men blev räddad av Faraos dotter, som skulle ta sig ett bad. En liknande berättelse finner vi i det gamla Egypten när Set smider en komplott mot sin broder Osiris. Set hade gjort en dyrbar kista och lovade att skänka den till den, som precis passade i den. Den intet ont anande Osiris lade sig i kistan, varvid Set slog igen locket och kastade den i Nilen. Den flöt till Blybus, där konungen fann den och gjorde den till en pelare i Afrodites tempel.

För att göra en lång historia kort, återuppstod Osiris så småningom med hjälp av sin syster och gemål Isis – och gudarna Ra och Anubis.

EXEMPEL NUMMER TRE:

Här finner vi berättelsen om Roms mystiska grundare Romulus och hans tvilling-

bror Remus – söner till krigsguden Mars och vestalen Rea Silvia. Som nyfödda sattes bröderna ut i ett tråg på Tibern av moderns farbror. Sedan tvillingarna räddats av en varginna som ammade dem, togs de om hand av herden Faustulus och dennes hustru. Bröderna växte upp och beslöt att grunda en egen stad (Rom), men under en dispyt om dess gränsdragning, bragte Romulus sin bror Remus om livet. Här tangeras en annan känd händelse som återges i Bibeln: Kains brodermord på Abel.

EXEMPEL NUMMER FYRA:

Alla känner till den bibliska berättelsen om Noak och syndafloden. Även här finns en parallell.

Och det är det 5 000 år gamla Gilgame-sjeposet – ett ode äldre än Odyséen och Iliaden – som bygger på en krans av sagor. Det är babyloniernas största och bäst bevarade diktalster och härrör sig så gott som helt och hållet från Assurbanipals bibliotek.

Här finns bl.a. en berättelse om syndafloden. Utnapisjtím - i detta äventyr – är den babylonske Noak – långt före den bibliske Noak.

EXEMPEL NUMMER FEM:

Den Gyllene Regeln – som är av fundamental betydelse för kristendomen lyder: «Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem». Detta är inte bara hämtat från Bibeln (Matteus 7:12), utan har varit och är ett rättesnöre för de flesta större religioner.

Brahmanismen:

Detta är plikternas summa: Gören icke mot andra sådant som skulle vålla eder smärta om det gjordes mot eder (Mahabharata 5:1517).

Buddismen:

Välken icke andra plåga med sådant som I själva finnen plågsamt (Udanvarga 5:18).

I ett tretusenårigt manuskript förvarat hos Dalai Lama – delgivet en besökande engelsman år 1747 – står bl. a: Var opartisk och rättvis i Ditt umgänge med människor och handla mot dem så, som Du skulle vilja att De handlade mot Dig («Dig betros Österns vishet»).

Taoismen:

Se på Eder nästas vinning som på Eder egen vinning, och på Eder nästas förlust, som vore den Eder egen (Tai-Shang-Kan-Ying-Pien).

Konfucianismen:

Finns det ett bud som vi genom hela livet bör rätta våra handlingar efter? Förvisso är det då barmhärtighetens bud: Gören icke mot andra vad I icke viljen att de skola göra mot Eder (Analektar 15:23).

Judendomen:

Vad som är Eder själva förhatligt, det gören I ej heller mot Edra medmänniskor.

Det är hela lagen; vad övrigt är utläggningar (Talmud, Shabbat 31 A).

Islam:

Ingen av Eder är en rättrogen förr än han önskar åt sin broder vad han önskar åt sig själv (Sunan).

Bushido:

Sen till, att edert uppträdande är hövligt och blygsamt, och älsken andra såsom eder själva. (Japans moraliska grundlag).

Den Gyllene Regeln – som vi fäster så stor vikt vid – är således fundamental i de flesta världsreligioner och i en del länder som saknar statsreligion. Detta får räcka för att motivera min övertygelse rörande influenser och påverkan från andra religioner och tänkesätt.

Man kan tro på många sätt. Personligen tror jag inte att man blir en bättre människa bara genom att studera Bibeln och vara en flitig kyrkobesökare. Egen tro – som kan utvecklas – måste komma inifrån en själv, inte via ord ur böcker eller från någon förkunnare.

Men ta gärna till Er Odd Fellows fyra budord: «Att besöka de sjuka, Hjälpa de nödställda, Begrava de döda och Uppfostra de föräldralösa».

Och vi måste se oss omkring. Jag själv går ofta och gärna i kyrkan, men de flesta kyrkobesöken – sommartid – gör jag i Naturens Katedral. Kanske är min tro naiv och för enkel för många. Men när jag ser mig omkring i naturen ser jag dess Skapare och Livets Mening. Min katedral finns i Hälsingland.

Pelarna i katedralen utgörs av långa, raka furor – och myror, myggor, fjärilar, humlor, ekorrar, harar, fåglar, fiskar och algar – det är min församling. I min katedral finns – liksom i kyrkornas församlingar – sällanbesökare. Mina sällanbesökare är björnar, vargar och lodjur. Ja, även träd, buskar, blommor och starrgräs, tillhör mitt skogstempel. Här blir allt begripligt. Att iakttä naturens förvandling naturens förvandling från intet – dvs födelse och liv till förruttnelse och död – för att nästa vår återigen uppstå, är att se sitt eget förestående öde såsom i en spegel.

Intet liv utan död. Ingen död utan liv. Det gäller att verka före midnatt. Sedan är det för sent. Din och min tid är nu. Det är nu vi måste agera enligt Den Gyllene Regeln «Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem».

På våren vaknar myrorna, som om alla i deras samhälle visste. De gör sina uppgifter till synes utan ledare. Utan anvisningar eller order, görs nya stackar eller kompletteras gamla med labyrinth, valv och salar – genialt skapade – som de främsta tempel. Vem är arkitekten?

Jag vet, i varje fall. Här har min tro växt till övertygelse. Och vilka lagar leder myrorna?

**Jag lyfte på stenen
och du var där.**

**Jag lyssnade till träden
och du talade i dem.**

(Urban Andersson. *Ur Befrielsen.*

Kyrkans stora bok om Tro)

Hur fungerar vår Gyllene Regel? Samarbetar vi med andra människor på arbetsplatsen, i familjen, i vänskretsen? Lever vi – som t ex Moder Theresa – i samförstånd med människor, djur, natur och vår Skapare? Det får frågan till vårt samvete ge svar på.

I förordet i sin guidebok för filosofiparken på Anacapri Medelhavet – har samhällsdebatorn Gunnar Adler – Karlsson citerat Moder Theresa, som han kallar «en av vår tids verkliga hjältinnor»:

Människan är oförnuftig, ologisk, egocentrisk.

- *Det spelar ingen roll, älska henne.*

Det goda du gör kommer att vara glömt i morgon.

- *Det spelar ingen roll, gör gott. Ärlighet och uppriktighet gör dig sårbar.*

- *Det spelar ingen roll, var uppriktig och ärlig.*

Det som du under år har byggt upp kan förstöras på ett ögonblick.

- *Det spelar ingen roll, bygg på.*

Än en gång: Tro kan vara så mycket. Det kan vara att tro på sig själv, när man ställs inför svåra och till synes oöverstiggliga problem eller uppgifter. Att tro på sin inneboende kraft – och att Du och jag blir hjälpta av Någon, som osynlig följer oss på vägen.

Min tro bygger på tillit. Problem ställs vi alla inför – förr eller senare. Men vi får hjälp, bara vi tror och verkar för en lösning. Jag vill citera en bön av min framlidne gode vän och Odd Fellowbroder Birger Fors; mångårig redaktör av Svensk Odd Fellow Tidning (SOFT).

**Herre, låt mig mitt i livet besinna
att din härlighet som en spegelbild
finns i mig.**

**Befria mig från slutenhet och
självgodhet.**

**Låt mig gå till människorna,
till de ängslade och bedrövade
och låt mig ge dem tro och hopp
så att din barmhärtighet blir dem
uppenbar.**

Sammanfattning: Jag själv är en kristen Darwinist, hur jag nu kan vara det. Jag kan ta till mig Charles Darwins evolutionsteori om Naturligt urval från 1838. Men bakom denna teori om utveckling – finns något större. En universell intelligens bortom tid och rymd. Ja, bortom allt mänskligt förstånd. Jag förstår den inte, men jag anar Det Högsta Väsendet. Det är min tro.

DISTRIKT NR. 1 OSLO, AKERSHUS OG KONGSVINGER

INTERVJU MED:
DSS ELNA KJÆR MEYER

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

Som for en del andre Distrikter er den konkrete opprettelsesdatoen litt usikker. Det var jo slik at ordningen med Distrikter i vår Orden vokste langsomt frem og ut fra en rekke behov. Men såvidt jeg vet var den første DDRP i Oslo Borghild Sommero i perioden fra 1978–1981. Jeg har selv vært i embedet som DSS fra høsten 2010 og blir det nå frem til Storlogemøtet i juni 2014.

– Hvor mange loger har du i ditt Distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

I mitt Distrikt er det nå syv loger og en leir, Leir nr. 1 Oslo. Rebekkaloge nr. 2 Urania, som jeg selv er medlem av, ble stiftet 18. april 1913 og feiret i april 2013 hundreårsjubileum. Opprinnelsen til logen skal, ifølge det som er nedskrevet, ha vært en disputt vedrørende en lovparagraf. Dette førte til at mange medlemmer søkte avgangskort fra Rebekkaloge nr. 1 og dannet Rebekkaloge nr. 2 Urania. Sam Johnson var logens første Eks OM og bidro sterkt ved oppstarten av logen. Tradisjonen tro ble det lagt ned krans på Sam Johnsons gravsted som en markering ved hundreårsjubileet. Jeg hadde selv den ære å forestå dette. Det er gått nesten 100 år mellom eldste og yngste loge i Distrikt 1. Den siste tilveksten av Rebekkaloger var Rebekkaloge nr. 127 Smaragden på Dal. Denne Rebekkalogen ble instituert 4. juni i

Distrikts Stor Sire Elna Kjær Meyer.

Foto: Jon Esben Johnsen

Intervju med Distrikts Stor Sire Elna Kjær Meyer

2011. Initiativet til denne Rebekkaloge Smaragden kom fra søstre i Rebekkaloge nr. 63 Sinceritas på Strømmen. Det har og vil føre til vekst i denne regionen.

– Hvordan har medlemstilveksten i Distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse? Medlemstilveksten i Distriktet er forholdsvis ujevn. Følgende er en generalisering, men generelt må jeg si at tilveksten utenom logene i Oslo sentrum er større enn i bykjernen. I denne sammenheng må nevnes den sist instituerte Rebekkaforening på Kongsvinger, noe om understreker denne trenden i tilveksten. Rebekkaforeningen på Kongsvinger ble stiftet 15. oktober av søstre fra Rebekkaloge nr 49 Ad

Astra. Medlemsveksten både på Kongsvinger, Dal og Strømmen er normalt høyere enn i enkelte Oslo loger. Dette er imidlertid en sannhet med modifikasjoner. Det gledelige dette logeåret er at vi har innvielser i alle loger, også i Oslo. I tillegg har vi Oslo Rebekkaforening som nærmer seg nok søstre til å kunne danne ny loge. Planen er at dette vil skje i løpet av 2014. Så vi ser absolutt optimistiske trekk i utviklingsbildet.

– Har ditt Distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre Distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Har man ikke tilvekst, får man heller ikke noen Innvielser. Det er jo et klart trekk ved vår Orden at det rituelle arbeid består av Innvielser og gradstildelinger. Da er

Til venstre, bakerste rekke f. v.: Rebekka Distriktsrådet i Distrikt 1: Storrepresentantene Gunvor Loe Andresen, loge nr. 2 Urania, Helga O. Nabben, loge nr. 127 Smaragden (avtroppende), Hanne Bukaasen, Leir nr. 1 Oslo, Tutt Rognstad, loge nr. 127 Smaragden (påtroppende), Inger Massey, loge nr. 63 Sinceritas, Karin Ø. Bjerkerud, loge nr. 18 Ragnhild, Jane Melteig, loge nr. 47 Victoria. Foran f. v.: DSS Distrikt nr. 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger, Elna Kjær Meyer og Storrepresentant Anne Kathrine S. Bergenhus loge nr. 9 Caritas. Inger Karin Myhre, loge nr. 49 Ad Astra var fraværende.

Over: HM Anne Kathrine Skjønberg Bergenhus, Rebekkaleir nr. 1 Oslo.

REBEKKALOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 1:

LOGE NR.	2 URANIA	OSLO	18.04.1913
LOGE NR.	9 CARITAS	OSLO	17.09.1933
LOGE NR.	18 RAGNHILD	OSLO	15.12.1957
LOGE NR.	47 VICTORIA	OSLO	13.11.1971
LOGE NR.	49 AD ASTRA	KONGSVINGER	30.09.1972
LOGE NR.	63 SINCERITAS	STRØMMEN	25.04.1981
LOGE NR.	127 SMARAGDEN	DAL	04.06.2011
LEIR NR.	1 OSLO	OSLO	26.04.1980

det en utfordringer at mangel på gradpasseringer ved dårlig tilvekst også hemmer logens naturlige, rituelle arbeid. Enkelte av logene har da vært ivrige til å besøke andre loger for at søstrene skal få se og oppleve de ulike gradene. Dette er selvfølgelig en god kompensasjon i det rituelle arbeid, selv om det ideelt sett ikke er ønskelig med en slik årsak til besøkene. Dette er nok enklere å få til i Oslo enn utover i distriktene med lange avstander.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Jeg hadde ikke sett for meg at jeg skulle inneha dette embedet. Når jeg takket ja til det, må jeg nå si at det har gitt meg personlig stor vekst og mulighet til å bli kjent med fantastisk mange hyggelige loger og søstre både i distriktet og ut-

over i landet. Jeg har blitt mer bevisst på hva som er de store linjer i Ordenen som det er viktig å bevare i alle loger. Og da ser jeg selvfølgelig også klarere hva som bare er detaljer og nyanser som kan få sin lokale utforming i hver loge. Det er viktig at ritualene holdes i hevd og at embedskollegiene tar fremføringen av disse på alvor. Konstruktiv veiledning er aktuelt for stadig bedre fremføringer og spill. For å få til en opplevelse av logemøtene som alle kan være tilfreds med, er vi avhengig av alle bidrag. Alle oppgaver er viktige for en helhet i møtene. Så kan varianter av opplegg på ettermøter være ulikt og gi inspirasjon for utvikling. Her bør logene bli enda bedre på å kommunisere seg i mellom og gi tips til hverandre. Vi i distriktsrådet kan også bidra her. Vårt sosiale utadvendte arbeid, ikke minst landsaken i samarbeid med SOS-barnebyer,

gir grunn til stolthet over å tilhøre Odd Fellow Ordenen.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Synliggjøring av Ordenens etiske budskap bør skje på mange fronter. Storlogen har et ansvar her, men den enkelte søster og bror bør også kunne bringe dette ut i sin omgangskrets. Dette betinger at vi alle er stolte av vår loge og vår Orden og alt vi står for. Så igjen kan det ikke gjentas ofte nok: Vi må leve som vi lærer, og vår livsførsel må gi seg gode utslag i logen og i våre liv for øvrig. I tillegg blir det viktig å være bevisst på at vi selv er i en livslang læring. Dette må kommuniseres ut til potensielle medlemmer på en måte som virker attraktiv utenom vår egen krets. Som DSS har jeg et ansvar for at logene arbeider aktivt med disse temaene. Jeg håper og tror at det utvidede Distriktsrådsmøte hvor embedskollegiet og Nevnd for styrkelse og ekspansjon skal møte vil være et bidrag i så måte.

DISTRIKT
NR. 1:
OSLO, AKERSHUS
OG KONGSVINGER**DISTRIKT NR. 1
OSLO, AKERSHUS
OG KONGSVINGER**INTERVJU MED:
DSS PER ARILD NESJEAv Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt Distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

Det er et litt vanskelig spørsmål for dette Distriktet omfatter jo den sentrale del av Oslo-lytta hvor det kom både to Odd Fellow loger og to Rebekkaloger før det kom loger noe annet sted. Så den første DDSS her var Samuel Johnson. Han ble utnevnt av Stor Sire Petrus Beyer allerede i 1910. Dette Distriktet har vel egentlig vært i en dobbeltsituasjon med både et behov og et ikke behov. Distriktet har jo alltid ligget i nærheten av Storlogen og der den har holdt til. I dag har man ikke samme opplevelsen. I dag er Distrikt 1 et blant alle andre distrikter. Jeg ble installert 7. september 2005.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

Distriktet har mange enheter med ti loger, én broderforening og to leire. Her har vi jo også de to eldste Odd Fellow logene som begge har fylt 100 år. I tillegg har vi landets eldste Odd Fellow leir, leir nr. 1 Norge, som fyller hundre år i 1919. Det er helt klart det Distriktet med de lengste røtter tilbake i Odd Fellow historien her til lands.

– Hvordan har medlemstilveksten i Distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

Medlemstilveksten i Distrikt 1 i de senere år har i gjennomsnitt vært ganske bra, faktisk helt på topp på landsbasis. Dette kommer av at vi in-

DSS Per Arild Nesje.

Foto: Jon Esben Johnsen

Intervju med Distrikts Stor Sire Per Arild Nesje

stituerte en ny loge i distriktet i mars 2012, loge Olavskilden på Strømmen. Denne logen har sammen med vår andre loge på Strømmen loge Romerike og våre to loger på Kongsvinger, logene Castrum og Gyldenborg hatt en jevn og solid medlemsøkning. Loge Albert Schweitzer i Oslo har også hatt en fin stigning i medlemstallet. De andre logene har hatt en stagnasjon eller litt tilbakegang i medlemstallet. Tre eller fire av logene i Distriktet har nå ganske få brødre på sine logemøter og de må nå jobbe ekstra hardt for å motivere brødre til å komme på møtene og bli i logen sin, samtidig som de er nødt for å trekke til seg nye brødre. Dette er nok den største utfordringen for noen av logene i Distriktet.

– Har ditt Distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre Distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Odd Fellow Distrikt nr.1 har i dag ti loger, to leire og en broderforening. Dette begynner å bli i overkant mange enheter å følge opp for en Distrikts Stor Sire. Det ligger vel nå i kortene at det nærmer seg et punkt hvor man bør begynne å diskutere muligheten for å dele distriktet i to.

Det er allerede mulig å få dette til med fem loger som naturlig sokner til hver sin leir. Det ville i så fall bli et Oslo Distrikt og et Strømmen, Dal, Kongsvinger distrikt. Broderforeningen ligger også i dette siste området med mulig sete for en eventuell ny loge i området Nes - Vormsund.

På bildet: Distriktsrådet i Odd Fellow Distriktsråd nr. 1, fra venstre: Jan Kristian Larsen, Storrepresentant, Raumar; Knut Reidar Noer, Storrepresentant Leir Norge, Runar Pettersen, Storrepresentant Eidsvold, Einar Hernes, Storrepresentant, Gyldenborg, Espen Rud, Storrepresentant, Johan Middelthun, Per Arild Nesje, DSS, Per Johan Myhre, Storrepresentant, Glomma, Ragnar Bjertnes, Storrepresentant, Castrum, Bjørn Arild Johnsen, Storrepresentant, Olavskilden, Bernt Gjøsund, Eks OM, Romerike.

Manglet da bildet ble tatt:

Otto Gjerde, Storrepresentant, Romerike, Eigil Jespersen, Storrepresentant, Albert Schweitzer, Arild Persson, Storrepresentant, Norvegia, Jens Kristian Tofteberg, Storrepresentant Millennium.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikt Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Jeg har hatt en fantastisk tid i mine snart ni år som Distrikt Stor Sire. Embedet har gitt meg mye lærdom og gode Odd Fellow venner over hele Norges. Og de årlige Storemøtetsmannsmøter og gode kontakter i alle Distriktets loger har gitt sterke og viktige innspill. Jeg har pulsen på hvordan enhetene i Distriktet fungerer både på godt og vondt. Det aller meste er positivt og oppbyggende med brødre som legger sjela si i å utvikle logen eller leiren sin videre til å bli ennå bedre slik at brødr og patriarker trives. Men jeg ser også at vi opplever de samme problemene i våre rekker som vi har i samfunnet for øvrig med uvennskap, misunnelse og andre negative hendelser som stemmer dårlig med våre etiske normer.

Jeg merker også med glede vår økende oppmerksomhet på ritualer, seremonier og symboler. Det fører oss til dypere forståelse for og innsikt i den filosofien som danner grunnlaget for all Odd Fellow virksomhet. Det tror jeg fører til at vi blir mer bevisste på medmenneskeligheten som skal vises mot alle. Og dette slår positivt tilbake på oss selv og de vi omgir oss med.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Jeg skulle gjerne sett at vi klarte å finne flere arenaer utenfor vår logesaler hvor vi kan fortelle om vårt budskap på en slik

ODD FELLOWLOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 1:

LOGE NR 1 NORVEGIA	1898
LOGE NR. 2 EIDSVOLD	1913
LOGE NR 56 JOHAN MIDDELTHON	1957
LOGE NR. 67 CASTRUM	1962
LOGE NR 92 ROMERIKE	1976
LOGE NR. 122 GYLDENBORG	1991
LOGE NR 132 ALBERT SCHWEITZER	1997
LOGE NR 136 MILLENNIUM	2000
LOGE NR 146 RAUMAR	2003
LOGE NR 153 OLAVSKILDEN	2012
LEIR NR 1 NORGE	1919
LEIR NR 25 GLOMMA	2007
NES-ODAL BRODERFORENING	2012

HP i Leir nr. 1 Norge, Espen Rud.

HP i Leir nr. 25 Glomma, Knut Østbøl.

måte at det kan vekke en interesse hos potensielle nye søstre og brødre.

Vi har nå holdt Odd Fellows vårkonsert i Frogner kirke i to år og vi skal arrangere den for tredje gang 27. april 2014. Dette er et tiltak som gir vanlige folk på gata en kunstnerisk opplevelse og samtidig får de

høre om oss og litt om hva vi står for. Dette tror jeg er positivt og bra for vår fremtid. Hvis vi klarer å finne flere gode måter å fenge folks interesse, på en attraktiv og spennende måte, så kan dette være med å bedre vår fremtidige medlemsutvikling.

Ordenens for SIGNE

Den første Rådspresident Signe Mohn.

Nå får de fire logesalene i Stortingsgaten 28 fått navn etter sentrale skikkelser i Odd Fellow historien. Ikke overraskende er den største salen (tidligere kalt A-salen) oppkalt etter Ordensgrunnleggeren Thomas Wildey. De tre andre salene vil få andre navn. En sal vil også bli oppkalt etter Signe Mohn. Allerede nå svirrer spørsmålet: «Hvem er Signe Mohn?»

Signe Mohn ble innviet i Rebekkaloge nr. 1 Sct:a Sunniva 23. mai 1912. Hun ble født i 1876, så hun var 36 år gammel. Hun er altså en av de eldste Rebekkasøstre i vår Ordenshistorie. Nå har vi ikke hatt for vane å samle mye av historien om våre pionérer. Hvis noen sitter på informasjon om Signe Mohn, mottar artikkelforfatteren disse mer enn gjerne. På samme måte som i forholdet mellom Odd Fellow logene Norvegia og Eidsvold, dannet det seg tidlig to grupperinger i Rebekkaloge Sct:a Sunniva, noe som medførte ønsket om å danne en ny Re-

bekkaloge i Kristiania. Hvor sterk påvirkning det ha vært fra Odd Fellow logene til Rebekkalogene i disse sakene, vet vi foreløpig ikke. Den unge Signe Mohn som ble medlem av Ordenen i 1912, ble tross ung alder valgt som et av Chartermedlemmene da Rebekkaloge nr. 2 Urania skulle stiftes. Dette er i seg selv bemerkelsesverdig.

TURBULENS OG ANSVAR

Da hun vel var blitt Chartermedlem i Rebekkaloge Urania, ble hun etter vel et års medlemskap valgt til Undermester i den nye loge. Overmester var Dagny Kris-

Anna Olsen M. Grønsdahl
Ingeborg Stene Johan
Dagmar Halvorsen Signe

tensen som hadde vært den første Undermester i Rebekkaloge Sct:a Sunniva da Samuel Johnson startet det hele som Overmester. Når vi nå hadde fått to Rebekkaloger hvor de to fløyene fikk drive sitt utviklingsarbeid, skulle man tro det ble like stor fordragelighet som det ble mellom Norvegia og Eidsvold da de skilte lag. Men slik gikk det ikke. Etter kort tid fant Dagny Kristensen ut at hun ikke fant seg til rette i Odd Fellow Ordenen. En mulig hypotese er at hun hadde tenkt å påvirke Rebekkaloge nr. 2 Urania mer i retning av sitt tankeunivers da denne logen ble stiftet. Men det fikk hun ikke til. Dermed gikk hun ut av Odd Fellow Ordenen og stiftet sin egen Orden, i dag

Første Rådspresident MOHN

Av Kjell-Henrik Hendrichs

*A. Hegrenes Astrid Engen Olga Riiser A. Bertelsen
 ne Holst Louise Steen Søvik Constance Borgen Gunvor Jost Due
 Mohn Gustav Eriksen Elisa Andersen Gina Mørch*

kjent som Mariaordenen. Mariaordenen er en ren, selvstendig kvinneorden som grunnlagsmessig ligger nær det svenske frimurersystem. Dens motte er knyttet til Sokrates appell: Kjenn deg selv.

Dermed sto den unge Rebekkasøster som Overmester i loge nr. 2 Urania uten nevneverdig erfaring verken som Ordensmedlem eller Embedsmann. Dette var en krevende tid for den unge logen. Signe Mohn ble sittende som Overmester i til sammen hele tolv år. Da var logen vel etablert.

FREMOVER OG OPPOVER

I årene fra 1913 til 1933 var hun et meget aktivt medlem av Rebekkaloge Urania.

Men som erfaren embedsmann må hun ha sett seg grundig lei på ordningen med at Rebekkalogene måtte ha en Odd Fellow bror som Storrepresentant med sete i Storlogen. Dette ble etter hvert både upraktisk og komisk. Men det hadde jo en lang tradisjon i Odd Fellow Ordenen helt fra etableringen av Rebekka-institusjonen i 1851.

I begynnelsen av 1930-årene skjedde det flere ting som pekte fremover. Det var startet Rebekkaloger i flere store byer. Og sist kom også den første Rebekkaloge i Nord-Norge med Rebekkaloge nr. 8 Midnatsol i Narvik.

I 1933 blir Signe Mohn med på å stifte den tredje Rebekkaloge i Oslo. Nå er jo

antallet med ti loger fra gammelt av en magisk grense i Odd Fellow Ordenen for å stifte en Storloge. Om dette har ligget i bakhodet på Rebekkasøstrene er umulig å si for ingen har skrevet ned noe om dette. Men med ni Rebekkaloger var det behov for en Ordensmessig overbygning over Rebekkalogene slik at de kunne danne sitt samlingspunkt.

REBEKKARÅDET ER EN REALITET

I 1932 vedtok det fjerde ordinære Storlogemøtet under ledelse av Stor Sire Gustav Eriksen at det skulle opprettes et Rebekkaråd som skulle være bindeleddet mellom alle landets Rebekkaloger. Rådet skulle være underlagt Den Norske Storloge. Rådet ble etablert 23. april 1933 og fikk noe av den samme oppbygning som Storlogen. Til Rådspresident ble valgt Signe Mohn. Hun fikk syv spennende år i oppbyggingen av Rebekkarådet, og fem vanskelig år under 2. Verdenskrig da Rebekkalogene var oppløst og hindret fra å arbeide. Signe Mohn satt som Rådspresident frem til 1945. Signe Moen ledet sitt siste ordinære Rådsmøte fra 1. til 3. november 1945 da hun ble avløst av Dagmar Halvorsen som hadde dette embedet fra 1945 til 1954.

Signe Mohn døde 25. november 1946,

En faddergave

Når det kommer nye søstre og brødre inn i vår Orden, har disse alltid en fadder. Ikke sjelden gir denne fadderen sitt fadderbarn en gave. Hva kunne da være bedre enn en kunnskaps-gave?

Odd Fellow Ordenens historie, bind I med det internasjonale perspektiv er en gave som vil gi enhver ny Odd Fellow kunnskaper til varig glede. Boken kan kjøpes gjennom logens Sekretær.

LIVET ER ET DRAMA

SOM ORDENEN UTTRYKKER PÅ MANGE MÅTER

Vår Ordens verdier og læreinhold ligger i våre ritualer. Slik har det vært i Ordener gjennom tusenvis av år. Ritualene må derfor tolkes og brettes ut for enhver ny generasjon. Dette er ikke gjort en gang for alle, men er en prosess som stadig må gjenta seg. Derfor er prosessen både spennende og krevende. Ritualene er tidløse, men de må fortolkes og forstås i den tiden vi lever i i dag. Eks Overmester Odd Bjerken er en av dem som har forstått dette bedre enn de fleste. Og han har ikke bare forstått, men han har også handlet i tråd med denne innsikten.

Eks OM Odd Bjerken.

ÆRES DEN SOM ÆRES BØR

På Odd Fellow leir nr. 6 Trøndelags møte den 3. september 2013, ble distriktets instruktør i gradspill takket av. Eks OM Odd Bjerken har nedlagt et imponerende arbeid for å heve kvaliteten på logenes og leirens spill. Han har innehatt denne viktige posisjonen i 12 år og har stilt opp på 265 møter utenfor sin egen loge for å rettlede og perfektionere aktørene. Det fremkom i Eks OM Odd Bjerkens takketale at det tidvis har vært krevende å veilede sterke aktører med egne oppfatninger og tolkninger av utførelsen av våre spill. Han delte et par muntre historier som underbygget den utfordring det kan være å ha en slik rolle.

Eks OM Odd Bjerken innehar de kvaliteter som er nødvendig for å beherske en slik rolle. Disse er stor interesse og overlegen kunnskap om innholdet og

fremføringen av våre spill, et behagelig vesen og ikke minst en meget god samarbeidsevne.

Interessen for dette arbeidet har vært så stor at Odd har skrevet rapport fra hvert enkelt av de 265 møtene han har instruert på – slik at han kan gå tilbake å se, hva var bra, hva var ikke så bra, hva ble korrigert. Han stilte da spørsmål om det var ting av en slik karakter at de øvrige loger i distriktet kunne motiveres av å bli fortalt om det.

En hedersmann som har betydd utrolig mye for gradsarbeidet i Distrikt 6 ble takket av. Få om noen har et nettverk i logene i Distrikt 6 som Odd Bjerken. I den anledningen har vi stilt ham noen spørsmål.

– Hva er det som har vært drivkraften i dette arbeidet?

Min store interesse for ritualer og spill har

vært en vesentlig del av motivasjonen for å bruke så mange kvelder på instruksjon og veiledning.

Jeg ser det som et ærefullt oppdrag å kunne bidra til at det seremonielle arbeidet i leir og loger fungerer best mulig. Det helt sentrale ved Innvielser og gradsarbeider er jo at resipiender og brødre sitter igjen med økt forståelse og innsikt, og ikke minst har hatt en fin opplevelse gjennom møtet.

– Hvordan synes du dine instruksjoner er blitt mottatt?

Jeg har en klar opplevelse av at denne innsatsen er blitt mottatt på en positiv og god måte. Og det gjelder både av embedsmenn og aktører. Jeg har også igjennom disse årene knyttet veldig mange gode kontakter i distriktet. Dette har selvfølgelig beriket mitt Ordensliv i ganske betydelig grad.

– Hva sitter du igjen med etter dette arbeidet?

Det har gitt meg en betydelig glede å følge utviklingen til den enkelte aktør. Å få oppleve at mange som har vokst svært mye med de oppgaver de har fått er selvfølgelig flott for den som vokser og utvikler seg. Men det er like stort for den som får være med på å stimulere til slik utvikling. Et av Ordenens særtrekk er jo nettopp at den skal fremme personlig vekst og utvikling. Når vi er en verdibærende Orden, er det noe av det mest meningsfulle vi kan gjøre å arbeide med at seremoniene i leir og loger fremføres med mening, innhold og tyngde. Det må alle aktørene gis mulighet til. Verken forståelse, mening eller tyngde kommer av seg selv, men gjennom seriøst arbeid.

– Er det noen du har forsømt med å gjøre dette arbeidet?

Før du tar på deg et slikt oppdrag må det være diskutert hjemme. Så jeg har hatt full ryggdekning hjemmefra. Min kone som selv er en Rebekkasøster, har støttet meg med stor forståelse. Derfor har jeg ikke noen opplevelse av jeg har måttet forsake noe. Men derimot sitter jeg jo igjen med den gevinsten at jeg har fått en oversikt over og innsikt i Ordenens rituelle verden som jeg aldri ville ha fått oppleve uten å ha gått inn i dette arbeidet.

Tekst: Geir Småvik

Å MØTE ELLER IKKE MØTE — ET KRONEKSEMPEL

Tor Falchenberg går vanligvis på seks logemøter eller mer i måneden. Disse fordeles seg på hans egen loge, nr. 57 Fidelitas i Skien og nr. 145 Høgenhei i Bamble, og også oppsøker han også sin opprinnelige loge, nr. 17 Dag i Porsgrunn. Ettersom han sluttet å kjøre bil på kvelden etter at han ble 90 år, blir han noe avhengig av transport.

– Har Odd Fellow Ordenen forandret seg på disse 53 årene du har vært medlem?

Ja, den har blitt langt mer utadvendt og informerende overfor folk som viser sin interesse. Før jeg ble medlem fikk vi ikke vite noen ting. Det må være galt.

– Du har jo hatt en rekke embeder i din loge. Hvordan ser du på det?

Ja, jeg har vært Skattmester, Sekretær, Undermester og Overmester og er nå Eks Storrepresentant. Det var vanskelig å kombinere det å være embedsmenn med å arbeide i et serviceyrke med utrykningsplikt. Men en forståelsesfull arbeidsgiver gjorde det faktisk mulig.

– Du har vært enkemann i atten år, og er en flittig logegjenger.

Jeg lærte av min kone i de årene hun var syk å stelle hus og lage mat. Hun instruerte meg, og jeg gjorde jobben. Så nå klarer jeg alt dette alene, takket være den voksenopplæringen hun gav meg.

– Og logemøter er en del av ditt daglige liv.

Ja, jeg deltar gjerne i logemøter. Jeg har jo ingen grunn til å sitte alene hjemme, spesielt når jeg er lite interessert i fjernsyn. Jeg startet med å gå på broderforeningens møter da de skulle stifte loge nr. 145 Høgenhei for mer enn ti år siden. Og nå når logen fyller ti år, viser det seg at jeg har deltatt i 170 av 170 møter. Brødrene i denne logens synes det er storveies, men for meg har dette bitt en god livsform.

– Er dette en livsform?

Ja, det kan du på mange måter si. Jeg har hatt venner som har vært Odd Fellows, og jeg har vært mye sammen med deres familier som også har bestått av Rekkasøstre.

Da er det viktig å opprettholde et godt sosialt miljø. Dette får jeg i disse logemøtene hvor jeg også deltar i under-

Eks OM Tor Falchenberg i litt ulike positurer.

visning og opplæring. Gjennom 53 år i Ordenen og med erfaring fra en rekke embeder, har man jo høstet en god del erfaring og forhåpentligvis fått innsikt. Dette synes jeg det er gledelig å kunne dele med andre.

– Hvordan er det å være Ordensmedlem når man blir så gammel som det du nå er?

Jeg merker jo at gode venner og dem jeg

har hatt omgang med, faller fra. Det er en del av livet selv. Da er det viktig å ta vare på dem jeg fortsatt har omkring meg. Og like viktig er det å pleie omgang med alle dem som etter hvert er kommet til både i egen loge og i de andre logene jeg deltar i. Hvis man ikke selv deltar og yter noe, faller man jo utenfor. Derfor blir det å møte en viktig del av å være med i det pulserende liv.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Foto: Bjørn Arild Johnsen

Det er allerede blitt en tradisjon at en av de utnevnte Storembedsmenn holder en Ordenstale i forbindelse med det årlige Storembedsmannsmøtet. Denne gang gikk utfordringen til DSS Karin Lilleskare i Distrikt nr. 21. Hun setter her søkelyset på vår egen situasjon og vår selvforståelse som Orden og som Ordensmedlemmer. Dette er en tale til videre refleksjoner og ettertanke.

HVA HAR VI?

Har Odd Fellow Ordenen i Norge en god ressursbank?

Har vi en «bank» med mennesker som har ressurser til å overta vårt og logenes lederansvar om 5 -10 eller 15 år?

Ordenen er verdibærende, men vi må også være verdiskapende. Ressursbanken vår er medlemmene. Verdiskapningen vår er nye medlemmer, de som vi enda ikke kjenner. Vi møter dem over alt, men vi spør dem ikke, vi kommer dem ikke i møte.

Er vi litt, som Peer Gynt sier – oss selv nok?

Vi må tilpasse oss de unge, samtidig som vi skal være en motvekt til den samfunnsutvikling vi ser, den som skjer i rivende fart, og blir liggende lenger unna oss i verdier.

Er det 20- og 30-åringene som vil søke til vår Orden i dag?

Kan vi tilby det de søker etter?

De som er unge i dag, ønsker og er vant til at alt skal skje raskt.

Vil vår virksomhet bli for kjedelig for dem?

Mange av de unge har vokst opp med det nye livssynsfaget, og ikke den religionsundervisningen som vi hadde. Vil de få et forhold til en bibel de knapt kjenner innholdet av? Personlig mener jeg at vi må rette blikket mot 40-åringene, de har oppnådd en modenhet som kan gjøre det lettere å forstå vårt budskap.

HVA ER DAGENS SITUASJON?

Den gang jeg kom inn i Ordenen var det nok med et enkelt spørsmål:

«Kan du tenke deg å bli medlem av Odd Fellow Ordenen?»

Denne enkle forespørselen hadde vel ikke gått i dag. Derfor blir det et sentralt spørsmål om hvordan skal vi presentere

HVORDA OG HVA

oss for dagens og kommende unge slik at de vil fatte interesse for vårt innhold.

Hvor finner vi de yngre som vil søke til oss?

Det finnes søkende mennesker i alle miljøer.

Alle unge er på nett. Der må også vi være, og med en inngangsportal som tiltrekker de unge. Vi må bli flinkere til å bruke Nettavisen til andre hendelser enn Veterantildelinger. Hva skjer rundt i landet som kan være interessant å lese om for yngre mennesker som ikke kjenner oss?

Styrken vår ligger i våre budord og budskapene i våre ritualer. Fordypninger i aktuelle temaer. Hygge, samhold og fellesskap. Dette må vi få frem i møte med de unge.

Alle mennesker, unge som eldre, er avhengige av gode mellommenneskelige forhold. Det får vi ved å vise toleranse, medmenneskelighet og å ha tillit til og respekt for de menneskene vi møter. Toleranse og omsorg er de verdier som verden higer etter. Det gjør også de fleste unge mennesker. Toleranse er vanskelig, og kan sette oss på store prøver. Hvor langt er vi villige til å strekke oss?

Så hva skjer når toleransen setter oss på store prøver og vi må ta valg i livet, som gjør at vi får andres øyne rettet mot oss? Vi blir redd for å ta et ærlig valg, vi blir redd for andres meninger.

Det fellesskapet vi har gir oss styrke til å åpne oss mot det ukjente. De unge vi søker, er ukjente for oss og vi for dem. De har ikke alltid meninger og verdier som samsvarer med våre. Så – hvorfor tolererer vi ikke at yngre mennesker har andre meninger enn oss? Er vi dårlig til å lytte?

Skal yngre mennesker ønske å søke til oss, må vi se på de unge som en ressurs. Det første møtet med de unge kan gjerne være uformelt, men la dem få en forståelse av hva vi står for, og vi må lytte til dem.

VI BÆRER TRADISJONENE MED OSS

Vår Orden bygger på tradisjoner. Men det er også tradisjoner som de unge ikke umiddelbart har forutsetninger for å forstå. Derfor blir informasjonen vi kan gi før Innvielse ganske grunnleggende. Vi må bruke kreativiteten i planleggingen av Informasjonsmøter og Venneaftener. Hva

AN SER VI PÅ OSS SELV, ER VÅR SITUASJON?

AV DSS

KARIN

LILLESKARE

Foto: Bjørn Arild Johnsen

med først å invitere til et «Velkommen inn» møte, hvor alt er uformelt, og dialogen er viktigst?

Men – møtet må gi noe til dem som kommer på besøk.

Vi som er her i dag har lang fartstid innen Ordenen, og har derfor tilegnet oss en betydelig kompetanse. Den må vi gi videre til de som kommer etter. Det er ikke gitt at alle logene til enhver tid har medlemmer som eigner seg til å lede.

Vi har i år fått gode kurs for embedsmenn, men Overmestrene trenger noe mer enn det som blir gjennomgått av lover og regler.

Hva vil det si å være en leder?

Hva forventes?

Personlig egnethet snakker vi ikke om innen Ordenen, men noen er mer egnede til å lede enn andre.

Det er mange Overmestere som vil ha god nytte av kurs i ledelse, for å få en bredere plattform å stå på. Skal Overmester lede en loge på en god måte, må vedkommende kjenne Ordenen og logen, dens styrke og svakheter. Hva ønsker vi å oppnå med vårt medlemskap og hvorfor? Overmesters inkluderende og ivareta-

gende egenskaper er gull verdt for et godt miljø.

DEN NYE SITUASJON

Tidligere var det en stor ære å bli spurt om å ta ansvar for de viktigste embedene og oppgavene. Det er ikke helt samme innstilling i dag.

Er arbeidet blitt for krevende?

Eller vil vi ha det mer komfortabelt?

Kan vi forvente at Ordensmedlemmer, er de som er villige til å yte ganske mye ekstra?

Er vi blitt for opptatt av detaljer og har mistet evnen til å se fremover og til de store linjene?

Kjære søstre og brødre, kan vi ikke lage møtene med det innhold vi egentlig er der for å høre? Vi kan splitte gradmøter og arbeidsmøter og endre arbeidsmøter til fordypningsmøter. I fordypningsmøtene ønsker jeg også lytte til instrumental meditativ musikk. Logemøtene skal ha et innhold for mennesker i flere aldersgrupper. Vi må tenkte smalt og bredt, vi skal gi noe til alle.

Vi mennesker er flokkdyr og har et stort

behov for trygghet. Det er nødvendigvis ikke noe galt med en klikk, det er i tilfelle adferden til klikken som er avgjørende. Er alle trygge blir det ofte mindre grupperinger, vi vet at vi kan snakke med alle.

Jeg anbefaler dere å lese artikkelen i De Tre Kjedeled nr. 3 i år, skrevet av vår Stor Redaktør som omhandler klikkvesen. Den bør leses av alle Ordensmedlemmer.

La oss alle gi Den Gylne leveregel mer plass. Skal de unge tro på oss, må vi etterleve det vi sier. Gjør vi ikke det, gjennomskuer de unge oss raskt!

Våre verdier MÅ ligge i ryggmargen, da er vi ekte Odd Fellows.

OBS!

Stoff til redaksjonen sendes Redaktøren på følgende måte:

- stoffet må være tydelig merket med hva det gjelder.
- stoffet sendes elektronisk på worddokumenter som kan åpnes og bearbejdes.
- stoffet må være ordnet best mulig.
- det må gå tydelig frem hvem som er forfatter av teksten.
- det må fremgå hvem som er kontaktperson for stoffet inkl. mail-adresse.
- Redaktøren forbeholder seg retten til å redigere stoffet etter magasinets behov.
- tilsendt stoff returneres ikke.
- tilsendt stoff blir oppbevart og kan bli brukt ved et senere høve.
- billedmateriale sendes bladets grafiske formgiver tydelig merket.

Bilder til redaksjonen sendes Jon Esben Johnsen på følgende måte:

- Gjerne papirbilde i god kvalitet eller som digital billedfil.
- Høyest mulig oppløsning på kameraet bildene er tatt med.
- JPG-format.
- Digitale billedfiler rett fra minnekortet, altså helst ikke behandlet på noen måte.

2014

HAAKON VII – 1347 brt 831 mrt. Bygget av Trondhøms Mekaniske Verktøid, levert NFDS Det Nordenfjeldske Dampskipsseelskap i mai 1907 L 250,3 fot, B 33,2 fot, D 21,6 fot. 1 stk Triple dampmaskin på 1950 ihk som ga 13,5 knops fart. 2 stk kullfyrtre kjeler. Pris 750000 kr. Hadde lasterom under fordekket og mellom overbygget og akterselongen. Ved leveringen Norge's største passasjerskip og gikk inn i NFDS og BDS passasjerrute mellom Trondheim – Bergen – Newcastle. Lugarer for 144 passasjerer på første-, andre- og tredje klasse. Haakon VII kom inn i hurtigruten våren 1923 og var et populært skip. Haakon VII fikk ingen lang karriere i hurtigruten før på sørgående i regntykke og sørøstlig storm gikk den på grunn med full fart 6 oktober 1929 på Melsholmen ved Stavens syd for Florø. Rente langt opp på land og veltet mot styrbord og akterskipet sank. 18 personer mistet livet og 55 personer ble reddet ved en heldermodig innsats av båtsmann Anders Andersen. Ble rettet opp, lenset og slept til Bergen og dokksatt 6 april. Skadene var store og skipet ble kondemnert. Sommeren 1930 ble vraket slept til Stavanger og hugget opp. Malt av Ios Hjalmer Hansen. Historisk tekst: Olav K Westby. Regit Per H Lund

Januar

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
1			1	2	3	4	5
2	6	7	8	9	10	11	12
3	13	14	15	16	17	18	19
4	20	21	22	23	24	25	26
5	27	28	29	30	31		

Februar

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
5						1	2
6	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16
8	17	18	19	20	21	22	23
9	24	25	26	27	28		

Mars

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
9						1	2
10	3	4	5	6	7	8	9
11	10	11	12	13	14	15	16
12	17	18	19	20	21	22	23
13	24	25	26	27	28	29	30
14	31						

April

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
14		1	2	3	4	5	6
15	7	8	9	10	11	12	13
16	14	15	16	17	18	19	20
17	21	22	23	24	25	26	27
18	28	29	30				

Mai

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
18				1	2	3	4
19	5	6	7	8	9	10	11
20	12	13	14	15	16	17	18
21	19	20	21	22	23	24	25
22	26	27	28	29	30	31	

Juni

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
22							1
23	2	3	4	5	6	7	8
24	9	10	11	12	13	14	15
25	16	17	18	19	20	21	22
26	23	24	25	26	27	28	29
27	30						

Juli

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
27		1	2	3	4	5	6
28	7	8	9	10	11	12	13
29	14	15	16	17	18	19	20
30	21	22	23	24	25	26	27
31	28	29	30	31			

August

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
31						1	2
32	4	5	6	7	8	9	10
33	11	12	13	14	15	16	17
34	18	19	20	21	22	23	24
35	25	26	27	28	29	30	31

September

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
36	1	2	3	4	5	6	7
37	8	9	10	11	12	13	14
38	15	16	17	18	19	20	21
39	22	23	24	25	26	27	28
40	29	30					

Oktober

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
40			1	2	3	4	5
41	6	7	8	9	10	11	12
42	13	14	15	16	17	18	19
43	20	21	22	23	24	25	26
44	27	28	29	30	31		

November

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
44						1	2
45	3	4	5	6	7	8	9
46	10	11	12	13	14	15	16
47	17	18	19	20	21	22	23
48	24	25	26	27	28	29	30

Desember

uke	man	tirs	ons	tors	fre	lør	søn
49	1	2	3	4	5	6	7
50	8	9	10	11	12	13	14
51	15	16	17	18	19	20	21
52	22	23	24	25	26	27	28
1	29	30	31				

Nyttårsdag 1. januar, Fødselsdag 13. april, Skjærtorsdag 17. april, Langfredag 18. april, 1. påskedag 20. april, 2. påskedag 21. april, Kvindernes dag 29. mai, 1. pinsedag 6. juni, 2. påskedag 6. juni, 1. påskedag 25. desember, 2. påskedag 26. desember

Bernh. Lund AS

SKIPSEKSPEDISJON - SPEDISJON / FORTOLLING - TRANSPORT

BERNHARD LUNDS V. 11 - POSTBOKS 55 - 9305 FINNSNES - NORWAY- TEL 77 85 19 00 - FAX 77 85 19 01

**Det er bedre med en
venns sinne enn en
fiendes kyss.**

Alexander Barclay

Legg di hand i
mi hand,
så er vi sterke
saman
Så er vi svake
saman
Så er vi saman

Åse-Marie Nesse

**EN SANN NØKKEL
TIL SUKSESS ER
Å VITE HVILKE
EGENSKAPER SOM
GJØR AT
DU SKILLER DEG UT
FRA KON-
KURRENTENE.**

ANITA RODDICK

SAGT, TENKT OG LEST

*Å komme sammen
er begynnelsen. å
holde sammen er
framgang. å arbeide
sammen er suksess.*

Henry Ford

**I EN
MUSEFELLE
ER DET ALL-
TID GRATIS
OST.
UKJENT OPPHAV**

*Bekymringer er
som spebarn -
de vokser bare
når de pleies.*

Gilbert K. Chesterton

ALDEREN BE-
SKYTTER DEG
IKKE MOT KJÆR-
LIGHETEN.
MEN KJÆR-
LIGHETEN BE-
SKYTTER DEG
TIL EN VISS
GRAD MOT AL-
DEREN.
JEANNE MOREAU

Artikkelforfatter Tore Besse Lund Andersen til venstre.

Foto: Arne Glomdal

36
48

Under sitt foredrag, som Lars Åshammar, medlem av loge nr. 136 Winga Fyr, Göteborg og av Svenske Odd Fellow Akademien, holdt under Thomas Wildey-seminaret lørdag 27. april 2013 i Den grønne sal i Odd Fellow Gården i Oslo, viste han frem en rekke amerikanske avtrykk med portretterte utkast til hvordan «Odd Fellow Ordenens far» Thomas Wildey skal ha sett ut. I tillegg viste han frem et prospekt av et maleri som forestiller skipet «Dredenot», som ifølge underteksten førte Thomas Wildey til Baltimore i Amerika. Og det var dette skipet som var kjernen i foredraget hans.

Nå ville det seg slik at også jeg hadde googlet meg frem til dette skipet da jeg søkte etter relevante opplysninger, som jeg kunne ha bruk for i det foredraget jeg skulle holde om Thomas Wildeys barndom, oppvekst og tidlige voksenår i England – i tiden før han emigrerte til USA. For rent bortsett fra det lille vi i så måte har fra storsekretær James Lot Ridgelys hånd, har vi inntil nylig faktisk ikke visst noe som helst før Distrikts Stor Sire Dag Virik i nr 3 av De Tre Kjeleledd

for 2012 og i dette Thomas Wildey-seminaret la frem en rekke spennende oppdagelser fra sine besøk i London og ellers i Storbritannia.

Og i foredraget mitt, kom jeg selvsagt også til å si noen ord om denne skuta allerede før Lars Åshammar fikk ordet. Men la meg likevel ta med noe av det Åshammar sa i sin vurdering av dette maleriet:

«Det er lite trolig at denne skuta har hatt London eller noen av havnebyene langs kysten av den Britiske Kanal som utgangspunkt, ettersom hun forlater Cornwall-kysten med Lands End på babord hekk. Dette viser at hun kommer fra Irskesjøen.»

Noe sånt kunne aldri jeg ha sagt. Det der kreves det godt syn for å kunne si. Og jeg er blind. Men da jeg googlet frem denne skuta som jeg altså selv ikke kan se, spurte jeg min yngste datter om hun eventuelt kunne blåse opp bildet for meg og beskrive nøyaktig hva maleriet fortalte. Det var ikke lett, men så fant hun en adresse i Essex, Massachusetts, hvor jeg kunne få kjøpt en kopi av maleriet i originalens eget format. Jeg fikk henne til å bestille det. Og da det kom i hus, ble alt mye lettere – samtidig som det også bød på en god del overraskende utfordringer:

1. bildet er et maleri, malt i USA av en amerikansk kunstmaler, og ikke et snapshot tatt på stedet idet «Dredenot» legger Lands End bak seg.

2. Etter å ha undersøkt samtlige skipsregistre i tiden 1750 – 1850, finner vi ingen britiske fartøyer under navnet «Dredenot». Det eneste som finnes fra den tiden med et navn som ligner, nemlig «Dreadnought», er et linjeskip som ble sjøsatt i Portsmouth i 1801, og som deltok i slaget ved Trafalgar utenfor Cádiz i Sør-Spania under admiral lord Horatio Nelsons ledelse i 1804.

3. Skuta på bildet er intet linjeskip som den gangen ble beskrevet som flytende festninger, men en hurtigseilende attenkanoners, fullrigget fregatt.

4. Maleriet viser imidlertid at hun fører det britiske admiralitetets flagg, noe som borger for at hun er et britisk marinefartøy. Men hun kan neppe ha båret navnet «Dredenot». Før 1906 kjenner vi bare til ett krigsskip med navnet «Dreadnought» (se pt 2 ovenfor). Derimot kjenner vi til en lang rekke krigsskip som opp gjennom den britiske marines lange og ærerike historie, har gått under betegnelsen Dreadnought uten å hete det.

Takket være James Ridgely, har vi all tid forstått det slik at Thomas Wildey reiste ut fra Liverpool da han dro til Amerika for å søke lykken der:

I 1817 giftet Thomas seg. Ikke lenge etter, tok han av sted fra London. Han

N TOK THOMAS WILDEY SEG OVER TIL USA

AV
TORE BESSE
LUND
ANDERSEN

FØRSTE GANG HAN REISTE?

aktet seg til «det forjettede land» og dro i første omgang vestover til Liverpool, som hadde et livlig handelssamkvem med Amerika.

Thomas Wildey forlot Liverpool 30. juli 1817 – angivelig om bord på skipet «Dredenot», som ankom Baltimore i Maryland, USA 2. september samme år etter 35 dager i sjøen. Før 1840 brukte handelsskuter normalt et snitt på 60 døgn på denne overfarten. Derfor er det ikke helt utenkelig at det skipet Thomas Wildey forlot Storbritannia med, virkelig kan ha vært en rask fregatt, men neppe noe i nærheten av de skarpseilende klipperne som rundt 30 år seinere begynte å pløye de store verdenshavene. Likevel burde hun på den årstiden ha klart overfarten på i underkant av 2.300 nautiske mil med en fart på 8 knop på rundt 13 døgn.

Uansett skutas navn, så har kunstneren fremstilt henne som et hurtigseilende, kraftig bestyktet krigsskip under det britiske admiralitetets flagg. Og vi vet at Thomas Wildeys reise over havet fant sted mot slutten av Storbritannias sinnssyke konge, George IIIs regjeringstid. Vi vet også at det var denne kongen som i 1797 fikk parlamentet til å vedta The Unlawful Oaths Act og året etter The Mutiny Act; lover som legitimerte de forfølgelsene han satte i gang i 1808 mot alt som luktet av oddfellows i hele det søndre England, og spesielt i London og områdene der omkring.

Vi vet at Thomas Wildey grunnla Morning Star Lodge No: 38 under Grand United Order i London I 1806, og at han ble denne logens Grand Master tre ganger. Vi vet også at den gangen utgjorde en valgtermin en periode på tre måneder og at Wildey derfor kan ha unnagjort den bragden i løpet av 1807 – før forfølgelsene satte inn.

Ifølge Grand Master i Manchester Unity, Mark Wardle vet vi også at Thomas Wildey i 1826 selv skal ha fortalt at han i 1806 ble tatt opp i en håndverkerloge som

holdt til i vertshuset Rodney Arms i Bath, Sommersetshire (et sted som fortsatt var i drift da jeg besøkte det i 1998).

Dersom den påstanden holder, noe jeg for egen del ikke betviler, og han ble tatt opp i den logen i begynnelsen av 1806, kan han ha klart å etablere Morning Star mot slutten av dette året. Dessuten ville et medlemskap i en håndverkerloge gi ham fritt leide til innenfor bestemte regler å reise landet rundt som håndverkersvenn, som Ridgely sier. Spørsmålet er bare om Wildey, omvandrende håndverkersvenn aldri så mye, kunne skjule seg bak dette når han mot gjeldende lov og rett hadde formastet seg til å etablere en loge som Morning Star som ovenikjøpet praktiserte ulovlige edsavleggelser, og det midt i den sinnssyke kongens «bakgård».

Og her spriker min oppfatning fra DSS Dag Viriks, som tydeligvis mener at Wildey reiste omkring i Storbritannia som arbeidssøkende håndverker i tiden mellom han avsluttet sin termin som Immediate Grand i Lodge Morning Star og frem til han satte kursen for USA. Jeg for min del heller bestemt til den oppfatningen at det er langt mer sannsynlig at Wildey led en langt tyngre skjebne enn som så. Jeg har en hypotese som går ut på at vår kjære Thomas Wildey, som den uforskammete lovbryster kongen måtte anse ham for å være, ble fratatt opp til ni av sine beste år i kongens varetekt som straffarbeider; som våpensmed eller kanonmannskap om bord på et av kongens krigsfartøy i kongerikets krevende krig mot Napoleon Bonaparte.

Og dette avføder nok en hypotese, som kan formuleres som et spørsmål: Reiste Thomas Wildey frivillig fra moderlandet, eller ble han sendt av sted, og var det til USA han egentlig skulle? Kan fregattens destinasjon ha vært et av de oversjøiske britiske dominions lenger sør, for eksempel Bermuda eller enda verre, Australia? Det vet vi ikke. Men om så var, at bestemmelsesstedet kan ha vært Bermuda. Da kan skuta ha kommet opp i

en av de voldsomme karibiske stormene og bokstavelig ha blitt tatt av vinden, ført nordover og søkt nødhavn eller strandet på Maryland-kysten i Chesapeake Bay. Og akkurat det vil også kunne forklare hvorfor denne hurtigseileren brukte en så uforholdsmessig lang tid som den gjorde fra Liverpool til Baltimore. Og skulle denne antagelsen holde vann, så ville amerikanerne neppe ha oppfattet dette «strandhugget» som en provokasjon selv om de på den tiden hadde de engelske sjøstridskreftene høyt oppe i halsen. Noe helt annet ville det ha vært om denne skuta som førte dette flagget hadde Baltimore som mål for reisen; noe som temmelig sikkert ville ha blitt oppfattet som noe mer enn en provokasjon.

Og når vi først snakker om provokasjon, vil jeg avslutte med å nevne forholdet kong George III og navnebroren hans med tilnavnet Washington. Kongens uforsonlige hat til general Washington gikk i graven med George IIIs død i 1820. Og da blir mitt spørsmål: Valgte Thomas Wildey dette navnet av strategiske grunner, eller var det tenkt å skulle være en siste hilsen til den britiske kongemakten som et takk for sist for at den berøvet ham ni år av livet bare fordi han var en Odd Fellow?

Vel! Uansett om Thomas Wildey hadde bestemt seg for å emigrere til USA eller ikke, eller om han havnet der ufrivillig fordi noen hadde bestemt at han skulle et annet sted, så var det i alle fall sikkert at han havnet der. Og en annen sak er minst så sikkert: Han svømte i alle fall ikke!

Sitatet:

«I logen er den store verden lukket ute. I leiren står vi midt i den store verden!»

Randulf Meyer

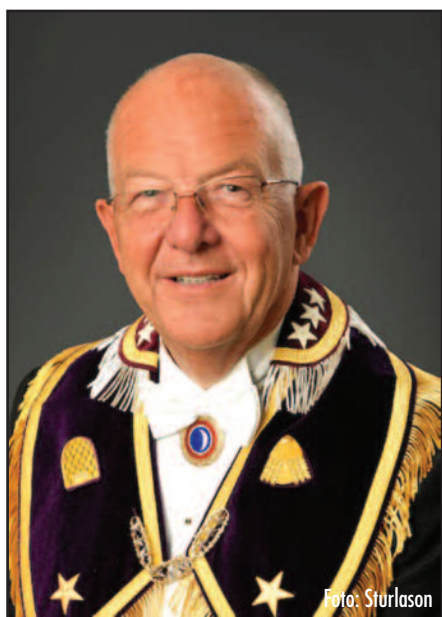

Foto: Sturlason

REFLEKSJONER

ved juletider

I ettertid og etter å ha innehatt flere av rollene selv, blant annet 2 perioder som CM, ser jeg at det er fullt mulig å takle oppgavene, det er bare spørsmål om å bruke nok tid på læringsprosessen. Alle vil kunne lære utenat og dermed beherske de forskjellige rollespillene om du er villig til å bruke nok tid på å sette deg inn i stoffet. Læres teksten og dermed innholdet godt nok, vil også «spillet» sitte i den avgjørende opp-tredenfasen, noe som spesielt kommer gradspillet til del, men det samme gjelder for fremførelser fra de forskjellige stolene. Jeg er litt bekymret, spesielt for holdningen til en del av våre yngre brødre (jeg kjenner ikke så godt til søstrene), som ikke tar det så nøye med å lære utenat og som aksepterer både fuskelapper og andre hjelpemidler som måtte finnes. Det er mulig at jeg er både gammeldags og noe sær på dette punktet, men for meg er det helt uakseptabelt å gå rundt i logesalen og kreve ekstra lys for at man skal kunne se fuskelappen man har i hånden. For meg selv ville det ha vært en fallitterklæring å skulle ha opptrådt på denne måten.

La min bønn til de nye embedsmenn, valgte som utnevnte, som nå starter på sin embedsgjerning, derfor være: vekk med fuskelapper – lær nødvendige tekster utenat.

Den andre refleksjonen jeg ønsker å ta opp i dag gjelder fremtiden. Det er ingen hemmelighet at også vi i Odd Fellow har et alt for stort frafall av ordenssøsken gjennom året. Dødsfall er en naturlov som vi ikke kommer utenom, men alle de søstre og brødre som melder seg ut av vårt ordens-fellesskap bekymrer langt flere enn meg.

Hva er det som skjer? Hva er det som plutselig gjør det så vanskelig å fortsette som ordenssøster eller bror etter lengere eller kortere tid?

Jeg føler at for mange er det snakk om

trivsel, tilhørighet og det å finne meningsfylte gjerninger i logearbeidet. Jeg skjønner og aksepterer at slike tanker og situasjoner oppstår, men når det er sagt, finner jeg det ofte at utmeldelsen er en noe for lettvin-t løsning for sin egen misnøye. Her bør nok mange tenke seg om en eller flere ganger før endelig utmeldelse sendes.

Jeg er klar over at noen går inn i Odd Fellow for å bli underholdt mens andre går inn i Ordenen for å være med i vårt sosiale fellesskap, herunder å delta i våre utadvendte sosiale aktiviteter som f.eks. byggingen av en ny SOS Barneby i Malawi i Afrika. Dette er igjen et kraftig økonomisk løft av Odd Fellows medlemmer som det står den største respekt av. I tillegg til direkte innsamlende midler blant medlemmene, har Odd Fellows søstre og brødre understøttet arbeidet til SOS Barnebyer slik at sluttsummen vil ligge rundt 26 millioner norske kroner. Fabelaktig! Og våre søstre og brødre kan være stolte av dette resultatet. Gratulerer!

Når bladet leses, nærmer vi oss jul. Og for oss i Storlogen kan vi se tilbake på et aktivt år med instituering av nye loger og leirer. Akademiet gjennomførte et vel registrert møte i Bergen. Et møte som ga oss alle tilstedeværende en hyggelig weekend med dyktige foredragsholdere og et ellers vel gjennomført arrangement. Alt bærer bud om at det tross alt gror rundt oss, og gir oss håp om fortsatt fremgang og styrkelse av vår kjære Orden i fremtiden.

God Jul og et velsignet Nytt År til dere alle.

Broderligst i V. K. og S.

Per-Arne Vidnes
Dep. Stor Sire

Vår kjære Redaktør har flyttet Dep. Stor Sires leder fra side 3 til noe lengere ut i bladet og kalt innlegget for «refleksjoner». For meg gir dette muligheter til å formulere meg på en litt annen og friere måte enn hva jeg følte en «Leder» måtte ha. Refleksjon eller ettertanke, åpner for mange tankesettinger både fra fortid så vel som i fremtid. Jeg vil her begynne med starten av min tid som Odd Fellow, noe som begynner å nærme seg 40 år. Jeg husker så godt, og har brukt det ofte i mange andre sammenhenger gjennom åra, at jeg tenkte når jeg kom til et møte og møtte spesielt de eldre brødrene med sin juveler og insignier, at det må være noe spesielt med dette samværet når disse godt voksne menn har holdt ut i logen i 25, 40 eller 50 år (Det var nesten ingen, eller i hvert fall svært få, på den tiden som hadde 60-års juvelen). Med andre ord hadde de et medlemskap som hadde vart i mer enn halve livssyklusen.

Og ikke mindre beundret jeg de forskjellige embedsmennene, kanskje mest CM, for sin innlevelse og klare formulering inne i logesalen. Ja, jeg ble nesten litt skjelven ved tanken på at på sikt ville de kanskje forvente noe tilsvarende av meg, - og hvordan ville så det gå mon tro?

SAMLEOBJEKTER SØKES!

Skanfil Auksjoner er et av Nordens største auksjonshus av samleobjekter. De siste årene har vi opplevd en sterk økning i nye samlere. Vi formidler dine samleobjekter til våre 85.000 registrerte kunder.

Til våre samlerauksjoner søkes: **frimerker, mynter, sedler, postkort, medaljer, aksjebrev, fotoapparat, gull og sølv, kart, klokker, krigshistorie, kunst, reklame, tegneserier**, ja det meste som kan samles!

Interessen for alle typer samlerobjekter er nå meget stor, og veldig gode priser oppnås. Rydd opp i skuffer og skap – og kontakt oss for en uforpliktende vurdering:

Skanfil Auksjoner AS
Postboks 2030, 5504 Haugesund
Tlf. 52 70 39 40. Mail: skanfil@skanfil.no

www.skanfil.no

Amarone!

Amarone! Åååå. Amarone! sier folk og får et fredfullt blikk. Hva er det som gjør denne vinen så spesiell og annerledes enn andre viner fra Italia? Hvorfor er den så lett å bli glad i? Amarone er annerledes enn andre viner fordi de produseres på en meget spesiell måte. Først plukkes druene, men i stedet for å presse dem med én gang, legges druene til tørk. De som har kjørt rundt på småveier litt nord for Verona, kan se hus uten vinduer. Disse husene kan virke som om de ikke er ferdigstilte. Da kan det fort være tørkehus for druer. De trenger mye frisk luft. Produsenter håper også at luftingen vil sette i gang edelråte i druene. Så skal druene ligge til tørk i vel hundre dager. Da ligner druen mer på det vi nordmenn liker å ha i bollene våre ved juletider, nemlig rosiner. Etter denne lange prosessen, presses saften av rosinene for å lage denne berømte vinen. En rosin har jo mye mindre veske i seg enn de ferske druene. Det gjør produksjonsprosessen dyrere. Dermed registrerer vi at prisene på de billigste Amaronene på Vinmonopolet fort kan nærme seg tre hundre kroner.

Som mange andre gode ting, ble produksjonen av Amaronen til ved et uhell eller en tilfældighet. Egentlig skulle det lages en søt dessertvin, men gjæringsprosessen stoppet halvveis. Så var det en bonde som glemte noen tønner som ble stående for seg selv en tid. Da

tønnene kom til rette, og bonden skulle smake på vinen, oppdaget han at den var veldig god. En rosin har jo en mye høyere konsentrasjon av sukker i seg enn en drue. Det medfører at amoroner ofte har ganske høy alkoholprosent i seg. Det skal være minimum 14% alkohol i en ekte amarone, men alkoholprosenten kan fort komme opp i både 16 og 17%. Smaksmessig vil en amarone derfor ha en tydelig smak av modne bær med et snev av litt mer syltet bær som morellkompott.

En av Italias gode vinprodusenter har laget en Amarone jeg gjerne vil anbefale.

Stafano Accordini sin Accordini Acinatico Amarone della Valpolicella Classico 2009 med varenr 4141201 på Vinmonopolet er en vin til 399.90 kr og kan anbefales.

Skal du virkelig ha selskap, kan den også skaffes som en Magnum (1.5 liter) til 850 kroner.

For dem som skal ha pinnekjøtt eller ribbe til jul, kan kanskje amarone være litt tung. Men det skal man ikke fortvile over. Da finnes det en lillebror som utmerket godt kan gjøre nytte for seg. Når saften er presset ut av rosinene til amaronen, tar vinbøndene restene og heller det oppi en stor tank og heller ny vin over. Så lar de den fermentere (gjære) seg en runde til man får Ripasso. Ripasso er en rund og god vin med klare hint av modne til overmodne bær. Så til årets julemiddag kan jeg anbefale Accordini sin Ripasso til 199 kroner med varenummer 3314001.

Dermed ønsker jeg alle er riktig god jul og et godt nytt vinår.

Kjell-Gabriel Hendrichs

HARSTAD BRODERFORENING STIFTET

AV
KRISTIAN
A. KRISTENSEN

20
48

Harstad Broderforening ble stiftet 17. september 2013 i Harstad. Stiftelsesmøtet ble innledningsvis ledet av DSS Steinar Forsaa. Sammen med 16 gjester var 16 av broderforeningens 20 medlemmer til stede på møtet.

DSS Forsaa startet med å henvise til søknad sendt Den Uavhengige Norske Storloge fra brødre i loge nr.14 Polarlys og loge nr. 60 Hans Egede som ber om tillatelse til å stifte broderforening, og erklærte deretter møtet for åpnet. Han gikk videre med å orientere om foreningens oppgaver, og om Ordenens opprinnelse, og avsluttet med å redegjøre for gjeldende statutter for Broderforeninger.

Alf Eirik Johansen fremmet så forslag på navn for foreningen, noe som ganske enkelt ble «Harstad Broderforening 2013». Forslaget enstemmig godkjent.

Etter statuttens § 5 skal velges et styre på fem medlemmer og det forelå følgende forslag:

- **Formann Alf Eirik Johansen**
- **Viseformann Sigve Bertheussen**

- **Sekretær Tor Eriksen**
- **Kasserer Jan Mikkelsen**
- **Arkivar Jon-Harald Ekman**

Disse ble enstemmig valgt.

Distrikts Stor Sire underviste så de valgte styremedlemmene i deres plikter og informerte så Formannen om at det i henhold til § 6 i statuttene, skal de ulike nevnder velges i neste møte.

DSS Steinar Forsaa takket på vegne av Den Uavhengige Norske Storloge for at styret hadde stillet seg i spissen for denne broderforeningen. Han minnet også medlemmene om deres store ansvar, men han var ikke i tvil om at medlemmene ville greie oppgaven med å lede foreningen i samsvar med Odd Fellow

Ordenens lære og at de ville følge de statutter og bestemmelser som til enhver tid gjelder for foreningen. Deretter erklærte han på vegne av Den Uavhengige Norske Storloge foreningen for lovlig stiftet. Deretter overtok formann Alf Eirik Johansen ledelsen av resten av møtet.

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. november 2013:

- 154 Odd Fellow loger
- 129 Rebekkaloger
- 27 Odd Fellow leire
- 25 Rebekkaleire
- 12 147 Odd Fellow brødre
- 10 786 Rebekkasøstre
- Totalt 22 933

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter Odd Fellow leir nr. 26, og når ble den instituert?
2. Hva heter den eneste loge i Norge som er gått inn?
3. Hva ble resultatet i millioner kroner av den siste landsaken?
4. Hva markerer Odd Fellow Ordenen 15. januar hvert år?
5. Hva het båten man tror fraktet Thomas Wildey til USA i 1817?
6. Hva het den Odd Fellow logen Thomas Wildey og fem andre stiftet 26. april 1819?
7. Var denne logen den første Odd Fellow loge i USA?
8. Hvem var Stor Sire i Norge fra 1936 til 1949?
9. Hvilken norsk Stor Sire har hatt lengst funksjonstid i fredstid?
10. Hva er Rebekkadagen 20. september et minne om?
11. Hvilke to menn tillegges æren for opprettelsen av Rebekkainstitusjonen?
12. Når og hvor ble det i Norge drøftet å opprette en Rebekkaloge?
13. Hvem var den første Rebekkasøster som ble Overmester i en Rebekkaloge?
14. Hvem er Overmester i Rebekkaloge nr. 2 Urania under jubileet i 2013?
15. Hvem er Overmester i Odd Fellow loge nr. 2 Eidsvold i jubileumsåret 2013?

- SVAR:
1. Odd Fellow leir nr 26 Arkipel, instituert 12. oktober 2013
 2. Loge nr. 58 Høyang-Bjørn i Høyanger
 3. 26 millioner kroner
 4. Thomas Wildes fødselsdag, 15. januar 1782.
 5. Drednot
 6. Lodge Washington
 7. Nei, flere loger var stiftet, og den første så tidlig som i 1802
 8. Johan Middelhon
 9. Arne Espelund fra 1970 til 1882
 10. Den Suverene Storloge i 1851 besluttet å opprette Rebekkainstitusjonen i USA
 11. Grand Sire Robert H. Griffin og Storrepresentant Schuyler Colfax
 12. Overmester Gustav Olaus Abrahamsen drøftet dette i loge Norge i 1899
 13. Dagny Kristensen som senere gikk ut og stiftet Mariaordenen
 14. Torill Evi Solli
 15. Morten Christiansen

ODD FELLOW TOR

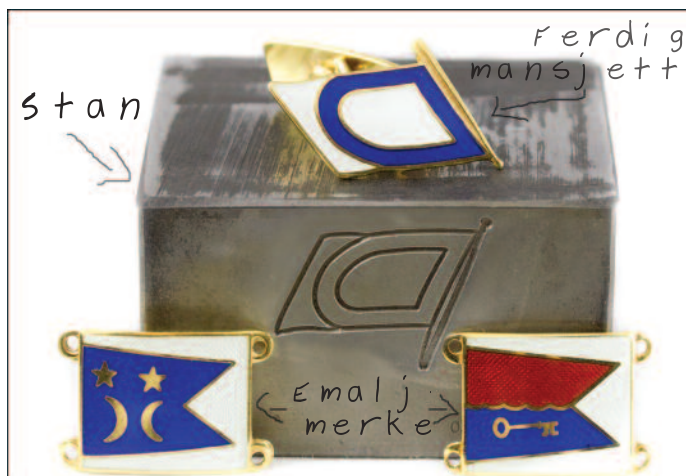
BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER				
Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01	www.bullco.no	0203 OSLO
BEGRAVELSESBYRÅ				
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI				
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BIL – NY – BRUKT – VERKSTED				
Varden Bil a/s	Jens Erik Jensen	52 81 45 00	post@vardenbil.no	5542 KARMSUND
BILLAKKERING				
Lakk Service AS	Bjørn Martin Nernes	52 77 39 00	martin@lakk-service.no	5563 FØRRESFJORDEN
BILSALE				
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING				
N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44		5501 HAUGESUND
BRANNUTSTYR				
Braco AS	Einar Glenhøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR				
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
CATERING				
Beths Deli	Elisabeth Krakeli Skippervold	916 13 206	beths@bethsdeli.no	1397 NESØYA
DAMEKLÆR				
Womens Wear/Elinette		73 10 72 83		7327 SVORKMO
Zig Zag	Reidun Persson	22 43 06 90		0257 OSLO
DAME- OG HERREKLÆR				
Brudehuset – Sjuls Design	Anja Sjuls	416 97 823	www.sjuls.com/logg	3110 TØNSBERG
EIENDOMSMÆGLING				
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
ELEKTROENTREPRENØRER				
Elektro Nord a/s	Trond R. Jensen	74 16 78 00	firmapost@elektro-nord.no	7725 STEINKJER
FERIE OG FRITID				
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FRISØRER				
Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13		0173 OSLO
GLASSMESTERE				
SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID				
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
GULLSMED				
Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50		0184 OSLO
HOTELL				
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
Rica Maritim Hotell	Johan Hjelmaas	52 86 31 00		5501 HAUGESUND
HYBLER/LEILIGHETER				
A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
KJØKKEN/INTERIØR				
E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22	www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
KRANER OG LØFTEUTSTYR				
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER				
Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	52 82 47 50		4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER				
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP				
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
Advis AS	Viggo Bjørk	52 80 88 80	viggo.bjork@advis.no	5501 HAUGESUND
Dønland Regnskapsservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30	akd@donland.no	9002 TROMSØ
REISEBYRÅ				
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
REKLAME				
Medieverket Haugesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND

TORGET

**ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •**

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
RENSERI/VASKERI Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	74 82 14 88	www.marthes.no	7500 STJØRDAL
RØRLEGGER Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
SNEKKER Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKEN Klovning Storkjøkken a/s	Jan Klovning	52 70 04 50	post@storkjokken.net	5519 HAUGESUND
STORKJØKKENUTSTYR Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE Tannlege MNMF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10		0161 OSLO
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND Industrigummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.no	4260 TORVASTAD
TRAFIKKSKOLE Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
Andersen Trafikkskole	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
TRYKKERI Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND
UR/KLOKKER Lervik Ur AS	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordrettelefon: 62 52 86 66
Faks: 62 52 86 61 E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2013. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 795,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 820,-

Art. nr. 11089
Kjedeleddnål m/stener
Kr. 150,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 70,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 410,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båttflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstskinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		510,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		100,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 385,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		820,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		795,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		495,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		175,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		425,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		450,-
11040	Anheng i gull m/doublekjede		1 160,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 550,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 975,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		180,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11064	Hvite vanter one size		130,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11070	Silkeskerf dame, m/kjedeledd, 90 x 90 cm		280,-
11071	Oval hvit bildecad, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecad til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		45,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaffel 4-pack m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		150,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok 2012		50,-

Navn:
 Adresse:
 Postnr.:
 Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28
 0161 OSLO
 Tlf.: 22 83 92 50
 E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER

Jeg har nettopp skaffet meg en bok av professor Eva Østerberg. Hun er svensk historiker og har skrevet en bok med tittelen: «Vänskap – en lång historia». På vel 300 sider tar hun sine lesere med på en fortelling om hvordan begrepet vennskap er blitt oppfattet i nærmere 3.000 år. Dette er en bok som passer meget godt til min tenkemåte.

La meg forklare hva jeg mener.

Vi sier i dag at Odd Fellow Ordenen er verdibærende. Det betyr at Ordenen i alt sitt virke legger vinn på å påvirke sine medlemmer med de verdiene som vi finner i dens ritualer og i dens budord. Disse verdiene kan i noen korte ord beskrives som eksempelvis Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. Og når vi kommer til Leirinstitusjonene dukker disse begrepene opp: Tro, Håp og Barmhjertighet.

Et raskt blikk på disse ordene forteller oss at dette er begreper som har eksistert til alle tider så lenge mennesker har kunnet gjøre seg slike begreper bevisst.

Derfor kaller vi dem også tidløse.

I det å kalle verdiene tidløse ligger det en stor fare, nemlig at man samtidig tror at tidløse begreper også er uforanderlige. Det er så langt fra å være tilfellet.

NRK har et program som kalles Verdibørsen. Dette programmet kan både være lærerikt, men også ganske tøvette og grense til det fjollete. Men begrepet «verdibørsen» åpner for den tanke at verdier både stiger og synker som aksjene på en børs.

Dette at verdier varierer i verdi, nær sagt som kronekursen er et perspektiv som ikke så mange har fått med seg. Nå er det nok så at verdiene ikke stiger og faller like fort som aksjer og valutaer, men de er i stadig bevegelse. De har også større svingninger enn man i farten skulle tro. Selv ikke de mest sentrale verdier har noen evigvarende «gullstandard».

La oss ta verdien sannhet. Å si sannheten og å være sann i det man sier og gjør, vurderes stadig forskjellig. De fleste vil nok mene at begrepene ærlighet og sannhet sto høyere i kurs for hundre år siden enn i dag. En gang var det å være ærlig regnet som en betydelig verdi. I dag er det kanskje mer verdsatt å være lur, være smart og «ivareta sine egne interesser». Å strebe etter «sannhet i all si ferd» synes nok mange er en litt alderdommelig verdi, spesielt hvis det å si sannheten går ut over dine egne interesser.

Hva som menes med begrepet kjærlighet er heller ikke noe selvsagt. Begrepet kjærlighet dekker alt fra den mest rendyrkede egoisme til den mest opphøyde altruisme. Når noen bruker den ganske forslitte frasen: «Jeg elsker deg», gjør man klokt i å gå den som uttaler dette noe nærmere etter i sømmene og stille spørsmålet:

Er dette et uttrykk for en oppofrende kjærlighet, eller bare uttrykk for en ensom egotripp?

Sosiologene bruker begrepet «funksjonstømming» om be-

Foto: Jon Esben Johnsen

greper som beskriver menneskelige forhold. Ofte er funksjonstømming brukt om familiebegrepet. Familier inneholdt mange flere funksjoner i tidligere tider enn i dag. Det samme kan man si om de verdiene vi bruker i vår Orden. Begrepene vennskap, kjærlighet og sannhet, tro, håp og barmhjertighet kan både tømmes for innhold og fylles med innhold.

Hvis du eksempelvis mener på ramme alvor at du har tusen venner på Facebook, har du samtidig et ganske funksjonstømt vennskapsbegrep. Da er neppe vennskap noe mer for deg enn en overflatisk frase.

Eva Østerbergs bok er svært nyttig på minst to måter. For det første får du en ganske dyp innsikt i hvordan ulike tidsepoker har bedømt verdien av vennskap. Dermed sitter man igjen med en helt klar forståelse for at de såkalt tidløse verdier også har sine konjunktursvingninger. De skifter sin verdi på livets og tidens «børs». Og for det annet gir det oss en stor mulighet til å vurdere hvilke kriterier i vennskapsbegrepet som er foranderlig.

Jeg er blant dem som tror at de tidløse verdier som Odd Fellow Ordenen står for er verdt å etterleve. Et samfunn hvor oppriktig vennskap, altruistisk kjærlighet og med hang til sannhet er et langt bedre samfunn enn et samfunn hvor uvennskap flourer, hvor egoismen får uhemmet råderom og hvor man ikke kan stole på noen.

Men for at våre verdier ikke skal bli funksjonstømt og havne som tomme fraser, må vi sørge for at de fylles med meningsfullt og livgivende innhold. Det er dette som skjer når vi holder vårt rituelle arbeid høyt i akt.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen
brstorskm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger

DSS Elna Kjær Meyer
Mobil tlf 918 41 936

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Sissel Idland
Tlf 51 61 83 25

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 918 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Tone Kvammen
Mobil tlf 918 52 582

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Haagensen
Mobil tlf 977 34 139

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Gerd Johanne Strømmen
Mobil tlf 976 66 388

Distrikt 7 Østfold

DSS Kari Lea
Mobil tlf 934 81 016

Distrikt 8 Vestfold

DSS Ingebjørg Nesje Jonassen
Mobil tlf 477 53 317

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Vivi Skyrud Uhre
Mobil tlf 957 49 202

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Lisbeth Kristin Wictorsen
Mobil tlf 930 53 296

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Sylvi Tollefsen
Mobil tlf 907 78 119

Distrikt 12 Finnmark

DSS Ann-Mari Pettersen
Mobil tlf 917 96 657

Distrikt 13 Salten

DSS Lillian Holstad
Mobil tlf 480 06 015

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Hornvold
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Inger Mari Fossum
Mobil tlf 911 46 497

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Anne Grete Laugtug
Mobil tlf 478 32 407

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Margarethe Langfeldt
Mobil tlf 416 04 586

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Karin Lilleskare
Mobil tlf 900 60 578

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Ingeborg Baust
Mobil tlf 924 21 803

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Helene Holmøy
Tlf 76 12 22 83

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger

DSS Per Arild Nesje
Mobil tlf 907 93 052

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Trygve Nils Vabekk Hjelle
Mobil tlf 908 99 399

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Hans Johan Landås
Mobil tlf 928 01 820

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Olav Hilmar Aass
Mobil tlf 905 14 928

Distrikt 5 Telemark

DSS Jan Strøm
Mobil tlf 911 42 910

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Gunnar Gjølstad
Mobil tlf 952 82 259

Distrikt 8 Vestfold

DSS Dag Virik
Mobil tlf 995 70 702

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Steinar Forsaa
Mobil tlf 411 03 188

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Kolbjørn Hellum
Mobil tlf 901 29 211

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Svein Roar Simonsen
Mobil tlf 934 80 869

Distrikt 12 Finnmark

DSS Fred Davidsen
Mobil tlf 950 34 442

Distrikt 13 Salten

DSS Torbjørn Strand
Mobil tlf 906 66 195

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Hans Balchen
Mobil tlf 901 55 044

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Einar Kåre Longva
Mobil tlf 924 97 656

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Arne Dagfinn Reistadbakk
Mobil tlf 934 03 179

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Morten Hallvard Søraa
Mobil tlf 906 66 469

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Tom Benkestok Schulz
Mobil tlf 916 25 964

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Rolf Berg Nilsen
Mobil tlf 900 66 907

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordstjø Mob.: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca
Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja

Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria

Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1

Telefon: 00 34 95 23 81 718

DE TRE

KJEDELEDD

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 91. ÅRGANG

4
13

REDAKSJONEN

Redaktør:

Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:
21 200

Trykk:
UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

www.oddfellow.no

DE TRE KJEDELEDD • ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN

27
28

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

Apostelen Paulus treffer du utenfor St. Peterskirken i Roma.

Foto: Jon Esben Johnsen

PAULUS FRA TARSUS

De færreste tenker på Paulus (ca. 10 f. Kr.-67 e. Kr.) – eller Saulus – som filosof, men heller som apostel og teolog. Men han finnes som oftest i filosofihistoriene som en av de store tenkere ved vår tidsregnings begynnelse. Han var av jødisk slekt, og familien kan til og med ha vært frikjøpte slaver, noe som senere gjorde ham til romersk borger. Han er født og oppvokst i Tarsus, en by i dagens Tyrkia på slettelandet ved elven Seyhan Nehris innerst i Midelhavet.

På Pauli tid var polyteismen svært utbredt og grekerne som andre folkeslag hadde sitt mylder av menneskelignende guder. Dette kjenner vi til fra den greske mytologi. Opplyste grekere hadde nok fått med seg både Platon og Aristoteles tanker om «den ene gud». Platon formulerer seg om «den gode» og «den ene», mens Aristoteles bruker formuleringen «den ubevegelige bevegelse». Dette er klart monoteistiske tanker, men er ganske fjerne og abstrakte formuleringer. Da Paulus kommer til Aten, går han til det stedet hvor reflekterte atener holdt til.

Der holdt han sin berømte Aeropagostale som varslet et dypt tidsskifte i europeisk idéhistorie og i religionshistorien. Her er talen hentet fra Apostelgjerningenes kapittel 17:

«Atenske menn! Jeg ser at dere på alle måter er svært religiøse. For da jeg gikk omkring og så på helligdommene deres, fant jeg et alter med denne innskriften: «For en ukjent Gud». Det som dere tilber uten å kjenne, det forkynner jeg dere. Gud, han som skapte verden og alt som er i den, han som er herre over himmel og jord, han bor ikke i templer reist av menneskehender. Han trenger heller ikke noe av det som menneskehender kan tjene ham med. Det er jo han som gir liv og ånde, ja, alt til alle. Av ett menneske har han skapt alle folkeslag. Han lot dem bo over hele jorden, og han satte faste tider for dem og bestemte grensene for deres områder. Dette gjorde han for at de skulle søke Gud, om de kanskje kunne lete seg fram og finne ham. Han er jo ikke langt borte fra en eneste av oss. For det er i ham vi lever, beveger oss og er til, som også noen av deres diktere har sagt: 'For vi er hans slekt.' Fordi vi altså er Guds slekt, må vi ikke tenke at guddommen ligner et bilde av gull eller sølv eller stein, formet av menneskers kunst eller tanke. Disse tidene med uvitenhet har Gud båret over med, men nå befaler han alle mennesker, hvor de enn er, at de må vende om. For han har fastsatt en dag da han skal dømme verden med rettferd, ved en mann han har utpekt til dette. Det har han bekreftet for alle mennesker ved å reise ham opp fra de døde.» Da de hørte om oppstandelse fra de døde, gjorde noen narr av ham, men andre sa: «Vi vil gjerne høre deg tale mer om dette en annen gang.»

Talen om den ene Gud var kjent for atenerne, men når Paulus kom til mer spesifikke, kristne sannheter, vek de tilbake. Tanken om Gud som en person og ikke en upersonlig kraft har preget europeiske, religiøs tenkning i all tid etter at Paulus holdt denne tanken. Bare det gir han en berettiget plass i filosofihistorien.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs